

คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาเลือก สาระการพัฒนาสังคม

อาเซียนศึกษา

รหัส สค02015

จำนวน 3 หน่วยกิต (120 ชั่วโมง)

ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคเหนือ
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมีรายละเอียดประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย โครงสร้างหลักสูตร กรอบสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล โดยกำหนดสาระวิชาบังคับไว้ ส่วนวิชาเลือกให้สถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการพัฒนา แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเลือก จะต้องนำสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไปพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเลือก จึงมีความสำคัญในการกำหนดทิศทางการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและของผู้เรียน ให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศให้จัดการเรียนการสอนหลักสูตรอาเซียนศึกษา ไว้รองรับการก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนของไทยอย่างเต็มตัว ในปี 2558 ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญขององค์กรแห่งนี้ และเข้าใจความเป็น “อาเซียน” องค์กรเก่าแก่และมีความสำคัญมากที่สุดสำหรับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

สถาบัน กศน.ภาคเหนือ จึงได้ดำเนินการพัฒนารายวิชาเลือก หลักสูตรอาเซียนศึกษา เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของ ครู กศน. เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบถึงความเป็นมา พัฒนาการ และความร่วมมือต่างๆ ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน และร่วมกันเพื่อการขับเคลื่อนการเป็นประชาคมที่เข้มแข็งต่อไป

สถาบัน กศน. ภาคเหนือ ขอขอบคุณคณะทำงานทุกท่านที่ให้ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรดังกล่าว หวังว่าเอกสารรายวิชาเลือกฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและครู กศน. ตามสมควร

(นายประเสริฐ หอมดี)

ผู้อำนวยการ สถาบัน กศน. ภาคเหนือ

มิถุนายน 2554

สารบัญ

คำนำ	
สารบัญ	
คำอธิบายรายวิชาอาชีวศึกษา	1
รายละเอียด คำอธิบายรายวิชาอาชีวศึกษา	3
รายวิชาอาชีวศึกษา	7
แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาอาชีวศึกษา	11
ใบความรู้ ที่ 1-14	26
ใบงาน ที่ 1-11	83
บรรณานุกรม	
คณะผู้จัดทำ	

บรรณานุกรม

กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) เอกสารเผยแพร่และสื่อประชาสัมพันธ์ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :http://www.mfa.go.th/asean/asean_web/media/aseanMiniBook.pdf (วันที่ค้นข้อมูล : 22 พฤษภาคม 2554).

กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) หมวดที่ 4 โครงสร้างองค์กรของอาเซียน เอกสารเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :http://aseansummit.mfa.go.th/15/thai/PDF/ASEAN_Charter_TH+EN.pdf (วันที่ค้นข้อมูล : 21 พฤษภาคม 2554).

การรวมตัวทางเศรษฐกิจของอาเซียน เอกสารเผยแพร่ออนไลน์ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก www.mfa.go.th/asean/asean_web/docs/asean_economy.doc (วันที่ค้นข้อมูล : 21 พฤษภาคม 2554).

ข้อมูลทั่วไปของอาเซียน. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.mfa.go.th/web/1694.php> เว็บไซต์ของอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ (วันที่ค้นข้อมูล : 27 พฤษภาคม 2554)

ข้อมูลประเทศและเขตเศรษฐกิจ, จับตาเอเชียตะวันออก East Asia Watch เข้าถึงได้จาก : <http://www.eastasiawatch.in.th/information.php> (วันที่ค้นข้อมูล : 21 พฤษภาคม 2554)

เขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) เอกสารเผยแพร่ออนไลน์ ศูนย์ศึกษาความร่วมมือระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ICSC : International Cooperation Study Center (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :<http://www.apecthai.org/2008/upload/5870AFTA> (วันที่ค้นข้อมูล : 12 พฤษภาคม 2554).

ข้อมูลทั่วไปของประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.mfa.go.th/web/3020.php?sid=4153> (วันที่ค้นข้อมูล : 15 พฤษภาคม 2554).

ความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงของอาเซียน เอกสารเผยแพร่ออนไลน์ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : www.mfa.go.th/asean/asean_web/docs/611.doc (วันที่ค้นข้อมูล : 21 พฤษภาคม 2554).

ความมั่นคงในกรอบของการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum – ARF) เอกสารเผยแพร่ออนไลน์ ศูนย์ศึกษาความร่วมมือระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ICSC : International Cooperation Study Center (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :<http://www.apecthai.org/2008/upload/836ARF.pdf> (วันที่ค้นข้อมูล : 21 พฤษภาคม 2554).

ความร่วมมือด้านการลงทุน (ASEAN Investment Area: AIA) เอกสารเผยแพร่ออนไลน์ ศูนย์ศึกษาความร่วมมือระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ICSC : International Cooperation Study Center (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :<http://www.apecthai.org/2008/upload/9558AIA.pdf> (วันที่ค้นข้อมูล : 12 พฤษภาคม 2554).

ความร่วมมือด้านอุตสาหกรรม(ASEAN Industrial Cooperation Scheme: AICO) เอกสารเผยแพร่ออนไลน์ ศูนย์ศึกษาความร่วมมือระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ICSC : International Cooperation Study Center (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :<http://www.apecthai.org/2008/upload/5306AICO.pdf> (วันที่ค้นข้อมูล : 12 พฤษภาคม 2554).

ความร่วมมือด้านขนส่งของอาเซียน (ASEAN Transport Cooperation) เอกสารเผยแพร่ออนไลน์ ศูนย์ศึกษาความร่วมมือระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ICSC : International Cooperation Study Center (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :<http://www.apecthai.org/2008/upload/3058Transportation.pdf> (วันที่ค้นข้อมูล : 13 พฤษภาคม 2554).

ความร่วมมือด้านพลังงานในอาเซียน (ASEAN Energy Cooperation) เอกสารเผยแพร่ออนไลน์ ศูนย์ศึกษาความร่วมมือระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ICSC : International Cooperation Study Center (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :<http://www.apecthai.org/2008/upload/999Energy.pdf> (วันที่ค้นข้อมูล : 12 พฤษภาคม 2554).

ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวในกรอบอาเซียนและอาเซียน + 3 เอกสารเผยแพร่ออนไลน์ ศูนย์ศึกษาความร่วมมือระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ICSC : International Cooperation Study Center (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :<http://www.apecthai.org/2008/upload/3052Tourism.pdf> (วันที่ค้นข้อมูล : 12 พฤษภาคม 2554).

ความร่วมมือของอาเซียนด้าน Functional Cooperation เอกสารเผยแพร่ออนไลน์ ศูนย์ศึกษาความร่วมมือระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ICSC : International Cooperation Study Center (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :<http://www.apecthai.org/2008/upload/1298Overview.pdf> (วันที่ค้นข้อมูล : 21 พฤษภาคม 2554).

ประโยชน์ที่ไทยได้จากการเข้าร่วมกลุ่มอาเซียน. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.mfa.go.th> หนังสือ “มารู้จักอาเซียนกันเถอะโดยกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ (วันที่ค้นข้อมูล : 23 พฤษภาคม 2554).

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) เอกสารเผยแพร่และสื่อประชาสัมพันธ์ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.mfa.go.th/internet/document/1808.doc> (วันที่ค้นข้อมูล : 30 พฤษภาคม 2554)

ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน บทความเว็บไซต์ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.mfa.go.th/web/3020.php?sid=4051> (วันที่ค้นข้อมูล : 21 พฤษภาคม 2554).

ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน บทความเว็บไซต์ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.mfa.go.th/web/3020.php?sid=4053> (วันที่ค้นข้อมูล : 28 พฤษภาคม 2554).

มารู้จักอาเซียนกันเถอะ เอกสารเผยแพร่ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.mfa.go.th/web/1694.php> เว็บไซต์ของอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ (วันที่ค้นข้อมูล : 27 พฤษภาคม 2554).

มารู้จักอาเซียนกันเถอะ เอกสารเผยแพร่และสื่อประชาสัมพันธ์ออนไลน์ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : http://www.mfa.go.th/asean/asean_web/edia/asean_book.pdf (วันที่ค้นข้อมูล : 30 พฤษภาคม 2554).

(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.mfa.go.th/web/3020.php?sid=4052> (วันที่ค้นข้อมูล : 29 พฤษภาคม 2554).

เอกสาร “ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” ฉบับประชาชน โดยกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์.

Brunei, Wikipedia the free encyclopedia (<http://en.wikipedia.org/wiki/Brunei>)

Cambodia, Wikipedia the free encyclopedia (<http://en.wikipedia.org/wiki/Cambodia>)

Indonesia, Wikipedia the free encyclopedia (<http://en.wikipedia.org/wiki/Indonesia>)

List of countries and outlying territories by total area http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_and_outlying_territories_by_total_area

List of countries by population http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_population

Laos, Wikipedia the free encyclopedia (<http://en.wikipedia.org/wiki/Laos>)

Malaysia, Wikipedia the free encyclopedia (<http://en.wikipedia.org/wiki/Malaysia>)

Myanmar, Wikipedia the free encyclopedia (<http://en.wikipedia.org/wiki/Myanmar>)

Philippines, Wikipedia the free encyclopedia (<http://en.wikipedia.org/wiki/Philippines>)

The Founding of ASEAN เว็บไซต์อย่างเป็นทางการของ ASEAN The Official Website of the Association of South East Asian Nations เข้าถึงได้จาก : <http://www.asean.org>
(วันที่ค้นข้อมูล : 21 พฤษภาคม 2554).

Thailand, Wikipedia the free encyclopedia (<http://en.wikipedia.org/wiki/Thailand>)

Singapore, Wikipedia the free encyclopedia (<http://en.wikipedia.org/wiki/Singapore>)

Vietnam, Wikipedia the free encyclopedia (<http://en.wikipedia.org/wiki/Vietnam>)

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายประเสริฐ หอมดี	ผู้อำนวยการสถาบัน กศน. ภาคเหนือ
นางนาถยา ผิวมันกิจ	รองผู้อำนวยการสถาบัน กศน. ภาคเหนือ
นางสาวสุดใจ บุตรอากาศ	ครูเชี่ยวชาญ สถาบัน กศน. ภาคเหนือ

ผู้เขียน

นางณิชากร เมตาภรณ์	ครูชำนาญการพิเศษ สถาบัน กศน.ภาคเหนือ
นางสาวอรวิทย์ พงษ์จันทร์	ครูชำนาญการพิเศษ สถาบัน กศน. ภาคเหนือ
นางสาวนันทรี อุ่มบางตลาด	ครูชำนาญการ สถาบัน กศน. ภาคเหนือ
นางสาวสุวิชชา อินหนองฉาง	ครูอาสาฯ ศูนย์ กศน.อำเภอสันทราย จ.เชียงใหม่

ผู้เรียบเรียงใบความรู้

นางณิชากร เมตาภรณ์	ครูชำนาญการพิเศษ สถาบัน กศน.ภาคเหนือ
นางสาวนันทรี อุ่มบางตลาด	ครูชำนาญการ สถาบัน กศน. ภาคเหนือ

บรรณาธิการ

นางสาวจิราพร จันทร์ขาว	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนลำปางกัลยาณี จ.ลำปาง
------------------------	---

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางสาวพิมพ์พร อินทจักร์	ครูเชี่ยวชาญ สถาบัน กศน.ภาคเหนือ
นางณิชากร เมตาภรณ์	ครูชำนาญการพิเศษ สถาบัน กศน.ภาคเหนือ

ผู้พิมพ์/รูปเล่ม

นางมุกดา ภูตาสีบ	เจ้าหน้าที่ สถาบัน กศน.ภาคเหนือ
นางสาวปิยนุช ภูมิศรี	เจ้าหน้าที่ สถาบัน กศน.ภาคเหนือ

ออกแบบปก

นางสาวนันทรี อุ่มบางตลาด	ครูชำนาญการ สถาบัน กศน. ภาคเหนือ
--------------------------	----------------------------------

พิมพ์ที่

สถาบัน กศน.ภาคเหนือ

คำอธิบายรายวิชา อาเซียนศึกษา รหัส สค02015
สาระการพัฒนาสังคม
ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย
จำนวน 3 หน่วยกิต (120 ชั่วโมง)

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 5.1 มีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง สามารถนำมาปรับใช้ในการดำรงชีวิต

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. อธิบายข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นมาและพัฒนาการของอาเซียนในเรื่องประวัติ วัตถุประสงค์ การก่อตั้งอาเซียน
2. ระบุประเทศกลุ่มสมาชิกอาเซียน
3. อธิบายความสำคัญของประชาคมอาเซียนและกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter)
4. สรุปผลงานของกลุ่มอาเซียน 3 ด้าน คือ ความร่วมมือในด้านการเมืองและความมั่นคงของอาเซียน ความร่วมมือของอาเซียนในด้านเศรษฐกิจ และความร่วมมือด้านสังคมและวัฒนธรรม
5. วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคจากผลงานของกลุ่มอาเซียนในด้านต่างๆ
6. อธิบายแนวทางการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การเป็น ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) : AEC
7. อธิบายการกำเนิดการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area) : AFTA
8. บอกประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับในการเป็นสมาชิกของกลุ่มอาเซียน

ศึกษาและฝึกทักษะ

1. ความเป็นมาและพัฒนาการของอาเซียนในเรื่องประวัติ วัตถุประสงค์ การก่อตั้งอาเซียน
2. ประเทศกลุ่มสมาชิกอาเซียน
3. ความสำคัญของประชาคมอาเซียนและกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter)
4. ผลงานของกลุ่มอาเซียน 3 ด้าน คือ ความร่วมมือในด้านการเมืองและความมั่นคงของอาเซียน ความร่วมมือของอาเซียนในด้านเศรษฐกิจ และความร่วมมือด้านสังคมและวัฒนธรรม
5. ปัญหาและอุปสรรคจากผลงานของกลุ่มอาเซียนในด้านต่างๆ
6. แนวทางการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การเป็น ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) : AEC

7. การกำเนิดการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area) : AFTA
8. ประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับในการเป็นสมาชิกของกลุ่มอาเซียน

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. จัดกลุ่มอภิปรายในเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง
2. เชิญนักวิชาการผู้รู้มาให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์และผลกระทบที่เกิดต่อประเทศและประชาชน
3. จัดทำโครงการนิทรรศการฐานความรู้
4. ศึกษาดูงานในโรงเรียนประจำจังหวัดที่นำร่องการเรียนหลักสูตรอาเซียนศึกษา
5. ศึกษาจากเอกสารและสื่อทุกประเภทที่เกี่ยวข้อง เว็บไซต์ ของกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ (www.mfa.go.th) และ (www.14thaseansummit.org) และเว็บไซต์ ของสำนักงานเลขาธิการอาเซียน (www.aseansec.org) ฯลฯ
6. ศึกษาจาก VCD ของกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ
7. ศึกษาจากรายการโทรทัศน์ รายการ **วิถีอาเซียน (ASEAN Way)** จากไทยทีวีสีช่อง 3 ทุกวันเสาร์ เวลาประมาณ 05.45 น.

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้อ
2. วัดความรู้จากการทำกิจกรรมในใบงาน
3. การวัดผลสัมฤทธิ์ปลายภาค

รายละเอียด คำอธิบายรายวิชา อาเซียนศึกษา รหัส สค02015
 สาระการพัฒนาสังคม
 ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย
 จำนวน 3 หน่วยกิต (120 ชั่วโมง)

มาตรฐานที่ 5.1 มีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง สามารถนำมาปรับใช้ในการดำรงชีวิต

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	เวลา (ชั่วโมง)
1	พัฒนาการอาเซียน	1.1 บอกระวัติความเป็นมาของอาเซียน (ASEAN) ได้ 1.2 เข้าใจวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN) 1.3 บอกความหมายและความสำคัญของประชาคมอาเซียนและกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) ได้	1.1 ความเป็นมาของอาเซียน 1.2 วัตถุประสงค์ในการก่อตั้งและประชาคมอาเซียน 1.3 ความหมาย ความสำคัญ ของประชาคมอาเซียนและกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter)	15
2	ผลงานของกลุ่มอาเซียน	2.1 บอกรโครงสร้างและกลไกการดำเนินงานของอาเซียนได้	2.1 โครงสร้างและกลไกการดำเนินงานของอาเซียน - ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit) - คณะมนตรีประสานงานอาเซียน (ASEAN Coordinating Councils : ACCs) - คณะมนตรีประชาคมอาเซียน (ASEAN Community Councils)	30

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	เวลา (ชั่วโมง)
		<p>2.2 บอกความสำคัญในการร่วมมือของอาเซียน ทั้ง 3 ด้านได้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ด้านการเมืองและความมั่นคง - ด้านเศรษฐกิจ 	<ul style="list-style-type: none"> - องค์การระดับรัฐมนตรีอาเซียนเฉพาะสาขา (ASEAN Sectoral Ministerials Bodies) - เลขาธิการอาเซียนและสำนักเลขาธิการอาเซียน (Secretary-General of ASEAN and ASEAN Secretariat) - คณะกรรมการผู้แทนถาวรประจำอาเซียน (Committee of Permanent Representatives of ASEAN) - สำนักงานอาเซียนแห่งชาติหรือกรมอาเซียน (ASEAN National Secretariat) - องค์การสิทธิมนุษยชนอาเซียน (ASEAN Human Rights Body) - มูลนิธิอาเซียน (ASEAN Foundation) <p>2.2 ความสำคัญในการร่วมมือของอาเซียน ทั้ง 3 ด้าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ด้านการเมืองและความมั่นคง - ด้านเศรษฐกิจ - ด้านสังคมและวัฒนธรรม 	

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	เวลา (ชั่วโมง)
		- ด้านสังคมและวัฒนธรรม 2.3 สรุปผลจากการประชุมกลุ่มอาเซียนในรอบปีที่ผ่านมา 2.4 อธิบาย สรุปปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของอาเซียนได้	2.3 ผลจากการประชุมอาเซียนในรอบปีที่ผ่านมา 2.4 ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของอาเซียน	
3	ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) : AEC	3.1 บอกความหมายและวัตถุประสงค์ของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ได้ 3.2 อธิบายเป้าหมายของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ได้ 3.3 อธิบายแนวทางการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การเป็น AEC ได้ 3.4 บอกประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับ จากการเข้าร่วม AEC	3.1 ความหมายและวัตถุประสงค์ของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) 3.2 เป้าหมายของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) 3.3 แนวทางการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การเป็น AEC 3.4 ประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	20
4	การกำเนิดการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area) : AFTA	4.1 บอกประวัติความเป็นมา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของ AFTA ได้ 4.2 เห็นคุณค่าและประโยชน์ที่ประเทศไทยเข้าร่วมเขตการค้าเสรี อาเซียน (AFTA)	4.1 ความหมาย ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของ AFTA 4.2 ประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับจากการเข้าร่วมเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA)	20

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	เวลา (ชั่วโมง)
5	ประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับในการเป็นสมาชิกของกลุ่มอาเซียน	<p>5.1 มีความรู้ความเข้าใจในทิศทางสังคมไทยต่อการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมอาเซียนในด้านต่างๆ</p> <p>5.2 เห็นคุณค่าและประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับในการเป็นสมาชิกของกลุ่มอาเซียน</p>	<p>5.1 ทิศทางสังคมไทยต่อการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมอาเซียนในด้าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความร่วมมือทางการเมือง - ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ - ความร่วมมือเฉพาะด้าน <p>5.2 ประโยชน์ที่ไทยได้รับในการรวมกลุ่มอาเซียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การแก้ปัญหาความยากจน - การส่งเสริมการท่องเที่ยว - การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม - การแพร่ระบาดของโรคติดต่อ - การแก้ปัญหาการค้ายาเสพติด - การจัดการการเกิดภัยพิบัติ - การปกป้องสิทธิสตรี - การแก้ปัญหาการก่อการร้ายข้ามชาติ 	35

รายวิชา อาเซียนศึกษา รหัส สค02015
สาระการพัฒนาสังคม
ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย
จำนวน 3 หน่วยกิต (120 ชั่วโมง)

ความเป็นมา

กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ทำการวิจัยการพัฒนาด้านกฎหมายรองรับการเปิดเสรีทางการศึกษา และกระทรวงศึกษาธิการยังได้มีนโยบายชัดเจนในการพัฒนาการศึกษา เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียนร่วมกัน ซึ่งจะต้องพัฒนาทั้งในด้านการศึกษา ด้านวัฒนธรรม และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ดังนั้นในส่วนของสำนักงาน กศน. จึงได้มอบหมายให้สถาบัน กศนภาคเหนือพัฒนาหลักสูตรอาเซียนศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบถึงความเป็นมา พัฒนาการ และความร่วมมือต่างๆ ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงความสำคัญขององค์กรแห่งนี้ และเข้าใจความเป็น “อาเซียน” องค์กรเก่าแก่และมีความสำคัญมากที่สุดสำหรับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และร่วมกันเพื่อการขับเคลื่อนการเป็นประชาคมที่เข้มแข็งต่อไป

หลักการ

เป็นรายวิชาเลือก สาระการพัฒนาสังคม ที่สามารถให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้ตามความสนใจ

จุดประสงค์รายวิชา เพื่อให้ผู้เรียน

1. รู้โครงสร้างของอาเซียน ประวัติความเป็นมาของอาเซียน และเข้าใจวัตถุประสงค์ของการก่อตั้งประชาคมอาเซียน
2. บอกความสำคัญของประชาคมอาเซียนและกฎบัตรอาเซียน
3. บอกความสำคัญของผลงานของกลุ่มอาเซียน 3 ด้าน คือ ความร่วมมือในด้านการเมืองและความมั่นคงของอาเซียน ความร่วมมือของอาเซียนในด้านเศรษฐกิจ และความร่วมมือด้านสังคมและวัฒนธรรม
4. สรุปผลจากการประชุมกลุ่มอาเซียนในรอบปีที่ผ่านมา
5. อธิบายและสรุปปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของอาเซียนได้บอกความหมาย เป้าหมาย และแนวทางการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การเป็นของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)
6. บอกประวัติความเป็นมา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของ AFTA
7. มีความรู้ความเข้าใจในทิศทางสังคมไทยต่อการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมอาเซียนในด้านต่างๆ
8. เห็นคุณค่าและประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับจากการเข้าร่วมกลุ่มอาเซียน

ระยะเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิต

จำนวน 120 ชั่วโมง 3 หน่วยกิต

โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตร

หลักสูตรอาเซียนศึกษา ประกอบด้วยเนื้อหาจำนวน 5 เรื่อง โดยแยกเป็นเนื้อหาดังต่อไปนี้

1. พัฒนาการอาเซียน
2. ผลงานของกลุ่มอาเซียน
3. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) : AEC
4. การกำเนิดการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area) : AFTA
5. ประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับในการเป็นสมาชิกของกลุ่มอาเซียน

รายละเอียดเนื้อหา

1. พัฒนาการอาเซียน
  - 1.1 ความเป็นมาของอาเซียน
  - 1.2 วัตถุประสงค์ในการก่อตั้งและประเทศสมาชิกอาเซียน
  - 1.3 ความหมาย ความสำคัญของประชาคมอาเซียนและกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter)
2. ผลงานของกลุ่มอาเซียน
  - 2.1 โครงสร้างและกลไกการดำเนินงานของอาเซียน
    - ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit)
    - คณะมนตรีประสานงานอาเซียน (ASEAN Coordinating Councils : ACCs)
    - คณะมนตรีประชาคมอาเซียน (ASEAN Community Councils)
    - องค์การระดับรัฐมนตรีอาเซียนเฉพาะสาขา (ASEAN Sectoral Ministerials Bodies)
    - เลขาธิการอาเซียนและสำนักเลขาธิการอาเซียน (Secretary-General of ASEAN and ASEAN Secretariat)
    - คณะกรรมการผู้แทนถาวรประจำอาเซียน (Committee of Permanent Representatives of ASEAN)
    - สำนักงานอาเซียนแห่งชาติ หรือกรมอาเซียน (ASEAN National Secretariat)
    - องค์การสิทธิมนุษยชนอาเซียน (ASEAN Human Rights Body)
    - มูลนิธิอาเซียน (ASEAN Foundation)

- 2.2 ความสำคัญในการร่วมมือของอาเซียน 3 ด้าน คือ
  - ด้านการเมืองและความมั่นคง
  - ด้านเศรษฐกิจ
  - ด้านสังคมและวัฒนธรรม
- 2.3 ผลจากการประชุมอาเซียนในรอบปีที่ผ่านมา
- 2.4 ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของอาเซียน
3. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) : AEC
  - 3.1 ความหมายและวัตถุประสงค์ของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)
  - 3.2 เป้าหมายของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)
  - 3.3 แนวทางการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การเป็น AEC
  - 3.4 ประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)
4. การกำเนิดการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area) : AFTA
  - 4.1 ความหมาย ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของ AFTA
  - 4.2 ประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับจากการเข้าร่วมเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA)
5. ประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับในการเป็นสมาชิกของกลุ่มอาเซียน
  - 5.1 ทิศทางสังคมไทยต่อการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมอาเซียนในด้าน
    - ความร่วมมือทางการเมือง
    - ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ
    - ความร่วมมือเฉพาะด้าน เช่น แรงงาน เด็กและเยาวชน ยาเสพติด
  - 5.2 ประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับจากการเข้าร่วมกลุ่มอาเซียน

กระบวนการเรียนรู้

การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการเรียนรู้ โดยเน้นพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ ประยุกต์ใช้ความรู้และสร้างองค์ความรู้สำหรับตนเอง ชุมชนและสังคม ซึ่งกำหนดรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ ดังนี้

1. กำหนดสภาพหัวข้อเนื้อหาของหลักสูตรที่กำหนด
2. แสวงหาข้อมูลและจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม
3. ประเมินผลการเรียนรู้ โดยให้มีการประเมิน ทบทวนแก้ไขข้อบกพร่อง

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. ใบงาน / ใบความรู้
2. นักวิชาการ / ผู้รู้
3. เอกสาร
4. VCD ของกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ
5. เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน
  - กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ (www.mfa.go.th/asean)
  - สำนักงานเลขาธิการอาเซียน (www.aseansec.org)
  - สมาคมอาเซียน-ประเทศไทย (www.aseanthailand.org)
  - วิกีพีเดีย สารานุกรมเสรี ออนไลน์ - สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (th.wikipedia.org/wiki/Asean)
6. ห้องสมุดประชาชนในชุมชน
7. รายการโทรทัศน์ รายการ วิถีอาเซียน (ASEAN Way) จากไทยทีวีสีช่อง 3 ทุกวันเสาร์ เวลาประมาณ 05.45 น.

การวัดผลประเมินผล

1. ใบงาน
2. การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
3. การนำเสนอผลงานจากการค้นคว้า

แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชา อาเซียนศึกษา รหัส สค02015

สาระการพัฒนาสังคม

ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

จำนวน 3 หน่วยกิต (120 ชั่วโมง)

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ / วัสดุ / อุปกรณ์ / แหล่งเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง	การวัด ประเมินผล
1	พัฒนาการ อาเซียน	1.1 บอกประวัติความเป็นมาของอาเซียน (ASEAN) ได้ 1.2 เข้าใจวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งประเทศสมาชิกอาเซียน (ASEAN) ได้	1.1 ความเป็นมาของอาเซียน (ASEAN) 1.2 วัตถุประสงค์ในการก่อตั้งและประเทศสมาชิกอาเซียน (ASEAN)	1. ครูสนทนาร่วมกับผู้เรียน เรื่อง ความเป็นมาของอาเซียน 2. ครูให้ผู้เรียนศึกษาไปความรู้ที่ 1 เรื่อง ความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของการก่อตั้งอาเซียน 3. ครูให้ผู้เรียนสรุปความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของการก่อตั้งอาเซียน ลงในใบงานที่ 1 4. ครูและผู้เรียนสรุปเรื่อง การก่อตั้งและสมาชิกอาเซียน และเปิด VCD เกี่ยวกับ	1. ไปความรู้ที่ 1 เรื่อง ความเป็นมาและวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งอาเซียน 2. VCD เรื่องราวเกี่ยวกับอาเซียน 3. ใบงานที่ 1 เรื่อง ความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของอาเซียน 4. ไปความรู้ที่ 2 เรื่อง ประเทศสมาชิกอาเซียนในปัจจุบัน 5. ใบงาน ที่ 2 เรื่อง ประเทศสมาชิกอาเซียนในปัจจุบัน 6. เว็บไซต์	10	1. สังเกตจากการมีส่วนร่วม 2. การนำเสนอของกลุ่ม 3. การสรุปใบงาน

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ / วัสดุ / อุปกรณ์ / แหล่งเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง	การวัด ประเมินผล
				<p>อาเซียน</p> <p>5. ครูแบ่งกลุ่มให้ผู้เรียน ค้นคว้าหาประเทศที่เป็น สมาชิกในอาเซียนในปัจจุบันว่า มีกี่ประเทศ อะไรบ้าง ลงในใบงานที่ 2</p> <p>6. ให้แต่ละกลุ่มออกมา นำเสนอ</p> <p>7. ครูสรุปพร้อมกับผู้เรียนและ แจกใบความรู้ ที่ 2 เรื่อง ประเทศสมาชิกอาเซียนในปัจจุบัน</p>			
		1.3 บอกความหมาย และความสำคัญของอาเซียนและกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter)	1.3 ความหมาย ความสำคัญของประชาคมอาเซียน และกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter)	<p>1. ครูสนทนากับผู้เรียนถึงความหมายของประชาคมอาเซียนและกฎบัตรอาเซียน</p> <p>2. ครูแบ่งกลุ่มให้ผู้เรียน</p>	<p>1. ใบความรู้ ที่ 3 เรื่อง ประชาคมอาเซียน และกฎบัตรอาเซียน</p> <p>2. ใบงาน ที่ 3 เรื่อง ความหมายของคำว่า</p>	5	<p>1. การสังเกตจากการมีส่วนร่วม</p> <p>2. การนำเสนอของกลุ่ม</p> <p>3. การสรุปใบ</p>

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ / วัสดุ / อุปกรณ์ / แหล่งเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง	การวัด ประเมินผล
		ได้		<p>ค้นคว้าหาความหมายของ คำว่า กฎบัตรอาเซียน และ ความสำคัญของกฎบัตรอาเซียน แล้วสรุปผลลงใน ใบงานที่ 3</p> <p>3. ให้แต่ละกลุ่มออกมา นำเสนอ</p> <p>4. ครูและผู้เรียนสรุปร่วมกัน พร้อมแจกใบความรู้ที่ 3 เรื่องประชาคมอาเซียนและ กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter)</p>	<p>กฎบัตรอาเซียน และ ความสำคัญของกฎบัตรอาเซียน</p> <p>3. เว็บไซต์</p>		งาน
2	ผลงานของกลุ่มอาเซียน	2.1 บอกโครงสร้างและกลไกการดำเนินงานของอาเซียนได้	2.1 โครงสร้างและกลไกการดำเนินงานของอาเซียน - ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN	1. ครูสนทนา เรื่องโครงสร้างและกลไกของอาเซียน สถานที่ตั้งสำนักงานเลขาธิการอาเซียน และผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ	1. ใบความรู้ที่ 4 เรื่อง โครงสร้างและกลไกการดำเนินงานของอาเซียน	5	1. การสังเกตจากการมีส่วนร่วม
					2. เว็บไซต์		2. การนำเสนอของกลุ่ม
							3.การสรุปใบงาน

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ / วัสดุ / อุปกรณ์ / แหล่งเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง	การวัด ประเมินผล
			Summit) - คณะมนตรี ประสานงาน อาเซียน (ASEAN Coordinating Councils : ACCs) - คณะมนตรี ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community Councils) - องค์การระดับ รัฐมนตรีอาเซียน เฉพาะสาขา (ASEAN Sectoral	2. ครูกับผู้เรียนสรุปร่วมกันและ แจกใบความรู้ที่ 4 เรื่อง โครงสร้างและกลไกการ ดำเนินงานของอาเซียน			

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ / วัสดุ / อุปกรณ์ / แหล่งเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง	การวัด ประเมินผล
			Ministerials Bodies) - เลขาธิการอาเซียน และสำนัก เลขาธิการอาเซียน (Secretary- General of ASEAN and ASEAN Secretariat) - คณะกรรมการ ผู้แทนถาวรประจำ อาเซียน (Committee of Permanent Representatives of ASEAN)				

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ / วัสดุ / อุปกรณ์ / แหล่งเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง	การวัด ประเมินผล
			<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานอาเซียนแห่งชาติ หรือกรมอาเซียน (ASEAN National Secretariat) - องค์การสิทธิมนุษยชนอาเซียน (ASEAN Human Rights Body) - มูลนิธิอาเซียน (ASEAN Foundation) 				
		2.2 บอกความสำคัญในการร่วมมือของอาเซียน ทั้ง 3 ด้านได้	2.2 ความสำคัญในการร่วมมือของอาเซียน ในด้าน <ul style="list-style-type: none"> - ด้านการเมืองและ 	1. ครูอธิบายถึงความสำคัญและความร่วมมือของอาเซียนทั้ง 3 ด้าน	1. ใบความรู้ที่ 5 เรื่องความร่วมมือในด้านการเมืองและความมั่นคงของอาเซียน	15	1. การสังเกตจากการมีส่วนร่วม 2. การนำเสนอของกลุ่ม

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ / วัสดุ / อุปกรณ์ / แหล่งเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง	การวัด ประเมินผล
			<p>ความมั่นคง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ด้านเศรษฐกิจ - ด้านสังคมและวัฒนธรรม 	<ol style="list-style-type: none"> 2. ครูแจกใบความรู้ <ul style="list-style-type: none"> - ใบความรู้ที่ 5 เรื่อง ความร่วมมือในด้านการเมืองและความมั่นคงของอาเซียน - ใบความรู้ที่ 6 เรื่อง ความร่วมมือของอาเซียนในด้านเศรษฐกิจ - ใบความรู้ที่ 7 เรื่อง ความร่วมมือด้านสังคมและวัฒนธรรม 3. แบ่งกลุ่มผู้เรียน และให้เลือกศึกษากลุ่มละ 1 ด้านแล้วบันทึกลงใบงานที่ 4 4. แต่ละกลุ่มนำเสนอ 5. ครูและผู้เรียนสรุปร่วมกัน 	<ol style="list-style-type: none"> 2. ใบความรู้ที่ 6 เรื่อง ความร่วมมือของอาเซียนในด้านเศรษฐกิจ 3. ใบความรู้ที่ 7 เรื่อง ความร่วมมือด้านสังคมและวัฒนธรรม 4. ใบงานที่ 4 เรื่อง ความร่วมมือของอาเซียนในด้านต่างๆ 5. เว็บไซต์ 		3. การสรุปใบงาน

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ / วัสดุ / อุปกรณ์ / แหล่งเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง	การวัด ประเมินผล
		2.3 สรุปผลจากการประชุมกลุ่ม อาเซียนในรอบปีที่ผ่านมาได้	2.3 ผลจากการประชุมอาเซียนในรอบปีที่ผ่านมา	1. ครูมอบหมายให้แต่ละกลุ่ม ค้นคว้าเรื่องการประชุมอาเซียน ในรอบปีที่ผ่านมา และบันทึกผลลงในใบงานที่ 5 2. ครูและผู้เรียนสรุปพร้อมกันว่าประเทศไทยได้รับผลกระทบอะไรบ้าง	1. ใบงาน ที่ 5 เรื่อง สรุปผล การประชุมอาเซียนในรอบปีที่ผ่านมา 2. เว็บไซต์	5	1. การสังเกตจากการมีส่วนร่วม 2. การนำเสนอของกลุ่ม 3. การสรุปใบงาน
		2.4 อธิบายและสรุป ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของอาเซียนได้	2.4 ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของอาเซียน	1. ครูให้ผู้เรียนร่วมกันสนทนาถึงปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของอาเซียน ว่ามี ปัญหาอะไรบ้าง 2. ครูแจกใบความรู้ ที่ 8 เรื่อง ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของอาเซียน ให้ผู้เรียนศึกษา	1. ใบความรู้ ที่ 8 เรื่อง ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของอาเซียน 2. ใบงาน ที่ 6 เรื่อง ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของอาเซียน 3. เว็บไซต์	5	1. การสังเกตจากการมีส่วนร่วม 2. การนำเสนอของกลุ่ม 3. การสรุปใบงาน

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ / วัสดุ / อุปกรณ์ / แหล่งเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง	การวัด ประเมินผล
				3. ผู้เรียนบันทึกลงใน ใบงานที่ 8 4. ครูและผู้เรียนร่วมกันสรุปถึง ปัญหาและวิเคราะห์ร่วมกัน ว่าจะมีแนวทางแก้ไข อย่างไร			
3	ประชาคม เศรษฐกิจ อาเซียน (ASEAN Economic Community) : AEC	3.1 บอกความหมาย และวัตถุประสงค์ ของประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ได้ 3.2 อธิบายเป้าหมาย ของประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ได้	3.1 ความหมายและ วัตถุประสงค์ของ ประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน (AEC) 3.2 เป้าหมายของ ประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน (AEC)	1. ครูพูดคุยถึงประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน ว่า หมายถึงอะไร โดย ยกตัวอย่างเรื่อง ของการ ลงทุน การผลิต การขนส่ง การตลาด และการบริการ 2. ครูสอบถามผู้เรียนถึงการ ประกอบอาชีพว่ามีใครบ้าง ที่เกี่ยวข้อง กับเรื่องที่ครู กล่าวมา	1. ใบความรู้ที่ 9 เรื่อง ความหมายและ วัตถุประสงค์ของ ประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน (AEC) 2. ใบความรู้ที่ 10 เรื่อง เป้าหมายของประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน (AEC) 3. เว็บไซต์	3	1. การสังเกตจาก การมีส่วนร่วม 2. การนำเสนอ ของกลุ่ม 3. การสรุป ใบงาน

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ / วัสดุ / อุปกรณ์ / แหล่งเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง	การวัด ประเมินผล
				3. ครูกับนักเรียนร่วมกันสรุปถึงความหมายวัตถุประสงค์และเป้าหมายของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พร้อมกับแจกใบความรู้ ที่ 9 เรื่อง ความหมายและวัตถุประสงค์ของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) และใบความรู้ ที่10 เรื่อง เป้าหมายของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)			
		3.3 อธิบายแนวทางการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การเป็น (AEC) ได้	3.3 แนวทางการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การเป็น AEC	1. ครูสนทนากับผู้เรียนถึงสถานการณ์การผลิตสินค้าทางการเกษตรในกลุ่มอาเซียนที่เหมือนกับประเทศไทย เช่น ข้าว	1. ใบงาน ที่ 7 เรื่อง แนวทางการแก้ไขผลผลิตทางการเกษตร 2. ใบความรู้ ที่ 11 เรื่อง แนวทางการดำเนินงานเพื่อ	12	1. การสังเกตจากการมีส่วนร่วม 2. การนำเสนอของกลุ่ม 3. การสรุป

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ / วัสดุ / อุปกรณ์ / แหล่งเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง	การวัด ประเมินผล
				<p>ผลิตภัณฑ์ มันสำปะหลัง น้ำมันปาล์ม เมล็ดกาแฟ ฯลฯ</p> <p>2. ร่วมกันวิเคราะห์และหาแนวทางการพัฒนาและแก้ไขเพื่อให้สามารถนำไปสู่เวทีการแข่งขันทางด้านกาส่งออก</p> <p>3. ครูแจกใบงาน ที่ 7 เรื่องแนวทางการแก้ไขผลผลิตทางการเกษตร</p> <p>4. ครูสรุปร่วมกับผู้เรียนพร้อมทั้งแจกใบความรู้ ที่ 11 เรื่อง แนวทางการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การเป็น AEC</p>	<p>นำไปสู่การเป็น AEC</p> <p>3. เว็บไซต์</p>		ใบงาน

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ / วัสดุ / อุปกรณ์ / แหล่งเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง	การวัด ประเมินผล
		3.4 บอกประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ได้	3.4 ประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	<ol style="list-style-type: none"> ครูและผู้เรียนสนทนาถึงประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ครูมอบหมายให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม สรุปลงในใบงานที่ 8 ครูแจก ใบความรู้ ที่ 12 เรื่อง ประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) 	<ol style="list-style-type: none"> ใบความรู้ ที่ 12 เรื่อง ประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ใบงาน ที่ 8 เรื่อง ประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) เว็บไซต์ 	5	<ol style="list-style-type: none"> การสังเกตจากการมีส่วนร่วม ส่วนร่วม การนำเสนอของกลุ่ม การสรุปใบงาน
4	การกำเนิดการจัดตั้งเขตการค้าเสรี	4.1 บอกประวัติความเป็นมา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของ AFTA	4.1 ความหมาย ความสำคัญและวัตถุประสงค์ของ AFTA	1. ครูมอบหมายให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความหมาย ความสำคัญ วัตถุประสงค์ และประโยชน์ของ AFTA ที่	1. ใบความรู้ ที่ 13ประวัติความเป็นมา วัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่ไทยได้รับจากการเข้าร่วม AFTA	20	<ol style="list-style-type: none"> การสังเกตจากการมีส่วนร่วม การนำเสนอของกลุ่ม

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ / วัสดุ / อุปกรณ์ / แหล่งเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง	การวัด ประเมินผล
	อาเซียน (ASEAN Free Trade Area) :AFTA	ได้ 4.2 เห็นคุณค่าและประโยชน์ที่ประเทศไทยเข้าร่วมเขตการค้าเสรี (AFTA)	4.2 ประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับจากการเข้าร่วมเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA)	ไทยได้รับลงใน ใบงานที่ 9 2. ให้ผู้เรียนรายงานผลการค้นคว้า 3. ครูกับผู้เรียนสรุปร่วมกันและแจกใบความรู้ ที่ 13 เรื่องประวัติความเป็นมา วัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่ไทยได้รับจากการเข้าร่วม AFTA	2. ใบงานที่ 9 เรื่อง ความหมาย ความสำคัญ วัตถุประสงค์และประโยชน์ของ (AFTA) ต่อไทย 3. เว็บไซต์		3. การสรุป ใบงาน
5	ประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับในการเป็นสมาชิกของกลุ่มอาเซียน	5.1 มีความรู้ความเข้าใจในทิศทางสังคมไทยต่อการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมอาเซียนในด้านต่างๆ	5.1 ทิศทางสังคมไทยต่อการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมอาเซียนในด้าน - ความร่วมมือทางการเมือง - ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ	1. ครูพูดคุยกับผู้เรียนถึงทิศทางการเปลี่ยนของสังคมไทยในการเข้าสู่การเป็นอาเซียนยุคโลกาภิวัตน์ 2. ครูให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าและทำกิจกรรมตามใบงานที่ 10	1. ใบงาน ที่ 10 เรื่อง ทิศทางการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยต่อการเข้าสู่อาเซียน 2. เอกสารความรู้ 3. เว็บไซต์	15	1. การสังเกตจากการมีส่วนร่วม 2. การนำเสนอของกลุ่ม 3. การสรุป ใบงาน

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ / วัสดุ / อุปกรณ์ / แหล่งเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง	การวัด ประเมินผล
			- ความร่วมมือ เฉพาะด้าน เช่น แรงงาน เด็กและ เยาวชน ยาเสพติด ฯลฯ	3. ให้ผู้เรียนนำเสนอและ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน 4. ครูและผู้เรียนสรุปร่วมกัน			
		5.2 เห็นคุณค่าและ ประโยชน์ที่ประเทศ ไทยได้รับจากการ เข้าร่วมกลุ่ม อาเซียน	5.2 ประโยชน์ที่ประเทศ ไทยได้รับในการเป็น สมาชิกของกลุ่ม อาเซียน ในด้าน ต่าง ๆ เช่น - การแก้ปัญหา ความยากจน - การส่งเสริมการ ท่องเที่ยว - การอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม - การแพร่ระบาด	1. ครูสนทนากับผู้เรียน ในเรื่อง ประโยชน์ที่ประเทศไทย ได้รับ อีกทั้งผลกระทบที่เกิด กับประชาชนโดยตรง ใน ด้านต่างๆ 2. ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมตาม ใบงานที่ 11 3. ผู้เรียนนำเสนอต่อกลุ่มใหญ่ 4. ครูและผู้เรียนร่วมกันสรุป พร้อมทั้งแจกใบความรู้ที่ 14 เรื่อง ประโยชน์ที่ ประเทศไทยได้รับจากการ	1. ใบงานที่ 11 เรื่องประโยชน์ ที่ประเทศไทยได้รับจาก การเข้าร่วมกลุ่มอาเซียน 2. ใบความรู้ ที่ 14 เรื่อง ประโยชน์ที่ประเทศไทย ได้รับจากการเข้าร่วม กลุ่มอาเซียน 3. เว็บไซต์	25	1. การสังเกตจาก การมีส่วนร่วม 2. การนำเสนอ ของกลุ่ม 3. การสรุป ใบงาน

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ / วัสดุ / อุปกรณ์ / แหล่งเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง	การวัด ประเมินผล
			ของโรคติดต่อ - การแก้ปัญหา การค้ายาเสพติด - การจัดการการเกิด ภัยพิบัติ - การปกป้องสิทธิ สตรี - การแก้ปัญหาการ ก่อการร้าย ข้ามชาติ	เข้าร่วมกลุ่มอาเซียน			

หมายเหตุ ครูที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพิ่มเติมได้ตามความพร้อมของแต่ละสถานศึกษา ดังนี้

- จัดทำโครงการนิทรรศการฐานความรู้
- เชิญวิทยากร/ผู้รู้
- ศึกษาดูงานในโรงเรียนประจำจังหวัดที่นำร่องการเรียนหลักสูตรอาเซียนศึกษา
- ให้ผู้เรียนศึกษาจากเอกสารและสื่อทุกประเภทในเว็บไซต์
- ศึกษาจาก VCD ของกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ
- ศึกษาจากรายการโทรทัศน์ รายการ วิถีอาเซียน (ASEAN Way) จากไทยทีวีสีช่อง 3 ทุกวันเสาร์ เวลาประมาณ 05.45 น.

ใบความรู้ที่ 1

ความเป็นมา และวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งอาเซียน

ใบความรู้ รายวิชาเลือก อาเซียนศึกษา สาระการพัฒนาสังคม ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

ความเป็นมาของอาเซียน

อาเซียน หรือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations หรือ ASEAN) เป็นองค์ระหว่งประเทศระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีจุดเริ่มต้นโดยประเทศไทย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ได้ร่วมกันจัดตั้ง สมาคมอาสา (Association of South East Asia) ขึ้น เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2504 เพื่อการร่วมมือกันทาง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม แต่ดำเนินการได้เพียง 2 ปี ก็ต้องหยุดชะงักลง เนื่องจากความผกผันทางการเมืองระหว่างประเทศอินโดนีเซียและประเทศมาเลเซีย จนเมื่อมีการฟื้นฟูสัมพันธภาพระหว่างประเทศขึ้น จึงได้มีการแสวงหาลู่ทางจัดตั้งองค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจขึ้นในภูมิภาค

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 หลังจากการลงนามในปฏิญญาสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Declaration of ASEAN Concord) หรือเป็นที่รู้จักกันในอีกชื่อหนึ่งว่า **ปฏิญญากรุงเทพ** (The Bangkok Declaration) โดยสมาชิกผู้ก่อตั้งมี 5 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย ซึ่งผู้แทนทั้ง 5 ประเทศที่ร่วมลงนามในปฏิญญากรุงเทพ ประกอบด้วย

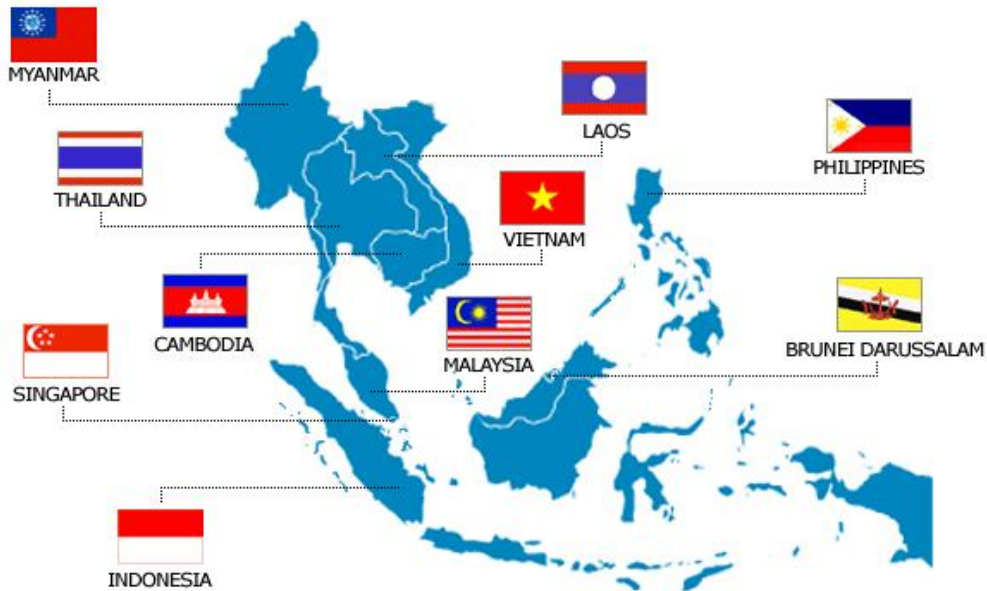
นายอาดัม มาลิก	รัฐมนตรีต่างประเทศอินโดนีเซีย
ตุน อับดุล ราซิก บิน ฮุสเซน	รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีกลาโหมและรัฐมนตรีกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติมาเลเซีย
นายนาซิโซ รามอส	รัฐมนตรีต่างประเทศฟิลิปปินส์
นายเอส ราชารัตนัม	รัฐมนตรีต่างประเทศสิงคโปร์
พันเอก (พิเศษ) ถนัด คอมันตร์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ จากประเทศไทย

หลังจากจัดตั้งอาเซียนเมื่อ 8 สิงหาคม 2510 แล้ว อาเซียนได้เปิดรับสมาชิกใหม่จากประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพิ่มเติมเป็นระยะ ตามลำดับได้แก่

บรูไนดารุสซาลาม	เข้าเป็นสมาชิกเมื่อ 8 มกราคม 2527
สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	เข้าเป็นสมาชิกเมื่อ 28 กรกฎาคม 2538
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	เข้าเป็นสมาชิกเมื่อ 23 กรกฎาคม 2540
สหภาพพม่า	เข้าเป็นสมาชิกเมื่อ 23 กรกฎาคม 2540
ราชอาณาจักรกัมพูชา	เข้าเป็นสมาชิกเมื่อ 30 เมษายน 2542

การเข้าร่วมเป็นสมาชิกอาเซียนของประเทศสมาชิกใหม่เหล่านี้ ทำให้อาเซียนมีสมาชิกรวม 10 ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สอดคล้องกับปฏิญญาอาเซียน ซึ่งระบุว่า อาเซียนพร้อมรับทุกประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่พร้อมที่จะรับเป้าหมาย หลักการและวัตถุประสงค์ขององค์กรเป็นสมาชิก

ภูมิภาคอาเซียนในปัจจุบัน (สถิติในปี 2550) นั้น ประกอบด้วยประชากรประมาณ 567 ล้านคน มีพื้นที่โดยรวม 4.5 ล้านตารางกิโลเมตร ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติประมาณ 1,100 พันล้านดอลลาร์ และรายได้โดยรวมจากการค้าประมาณ 1.4 ล้านล้านดอลลาร์ และมีสำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) เป็นหน่วยประสานงานและอำนวยความสะดวกในการดำเนินการตามนโยบายของผู้นำอาเซียนในด้านต่าง ๆ อำนวยความสะดวกในการประชุมของอาเซียนทุกระดับ เป็นฝ่ายเลขานุการในการประชุมอาเซียน และเสนอแนะโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ของอาเซียน มีที่ตั้งอยู่ที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย

ภาพแผนที่แสดงประเทศสมาชิกในภูมิภาคอาเซียน

สัญลักษณ์ของอาเซียน คือ รูปรวงข้าว สีเหลืองบนพื้นสีแดง ล้อมรอบด้วยวงกลมสีขาว สีน้ำเงิน โดยมีความหมายดังนี้

- ต้นข้าว 10 ต้น หมายถึง ประเทศสมาชิก 10 ประเทศ
- สีเหลือง หมายถึง ความเจริญรุ่งเรือง
- สีแดง หมายถึง ความกล้าหาญและการมีพลวัติ
- สีขาว หมายถึง ความบริสุทธิ์
- สีน้ำเงิน หมายถึง สันติภาพและความมั่นคง

วัตถุประสงค์ในการก่อตั้งอาเซียน

อาเซียน ก่อตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เริ่มแรกเพื่อสร้างสันติภาพในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อันนำมาซึ่งเสถียรภาพทางการเมือง และความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และเมื่อการค้าระหว่างประเทศในโลกมีแนวโน้มกีดกันการค้ารุนแรงขึ้น ทำให้อาเซียนได้หันมามุ่งเน้นกระชับและขยายความร่วมมือด้านเศรษฐกิจการค้าระหว่างกันมากขึ้น วัตถุประสงค์หลักที่กำหนดไว้ในปฏิญญาอาเซียน (The ASEAN Declaration) มี 7 ประการ ดังนี้

1. ส่งเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางสังคมและวัฒนธรรม
2. ส่งเสริมการมีเสถียรภาพ สันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค
3. ส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิชาการ วิทยาศาสตร์ และด้านการบริหาร
4. ส่งเสริมความร่วมมือซึ่งกันและกันในการฝึกอบรมและการวิจัย
5. ส่งเสริมความร่วมมือในด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม การค้า การคมนาคม การสื่อสาร และปรับปรุงมาตรฐานการดำรงชีวิต
6. ส่งเสริมการมีหลักสูตรการศึกษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
7. ส่งเสริมความร่วมมือกับองค์กรระดับภูมิภาคและองค์กรระหว่างประเทศ

อ้างอิง

The Founding of ASEAN เว็บไซต์อย่างเป็นทางการของอาเซียน The Official Website of the Association of South East Asian Nations (<http://www.aseansec.org>)

ข้อมูลทั่วไปของอาเซียน เว็บไซต์ของอาเซียน กระทรวงต่างประเทศ (<http://www.mfa.go.th/asean>)

มารู้จักอาเซียนกันเถอะ เอกสารเผยแพร่ออนไลน์ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ

ใบความรู้ที่ 2 ประเทศสมาชิกอาเซียนในปัจจุบัน

ใบความรู้ รายวิชาเลือก อาเซียนศึกษา สาระการพัฒนาสังคม ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

อาเซียน ในปัจจุบันประกอบด้วยสมาชิกประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จำนวน 10 ประเทศ มีประชากรรวมประมาณ 601 ล้านคน (ปี 2553) ประเทศสมาชิกประกอบด้วยสมาชิกอาเซียนเดิม 6 ประเทศ (ASEAN 6) ได้แก่ สมาชิกก่อตั้ง ตั้งแต่ปี 2510 จำนวน 5 ประเทศ คือ ไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และประเทศซึ่งเข้ามาเป็นสมาชิก เมื่อปี 2527 คือ บรูไน

สมาชิกอาเซียนใหม่ 4 ประเทศ (CLMV) ได้แก่ เวียดนาม เข้ามาเป็นสมาชิกเมื่อปี 2538 พม่า ลาว เข้ามาเป็นสมาชิก เมื่อปี 2540 และ กัมพูชา เข้ามาเป็นสมาชิก เมื่อปี 2542

ข้อมูลพื้นฐานของประเทศสมาชิกอาเซียน มีดังต่อไปนี้

ภาพแผนที่แสดงพื้นที่ประเทศในกลุ่ม
ASEAN

1. ราชอาณาจักรไทย (Kingdom of Thailand)

ธงชาติ

ตราแผ่นดิน

ที่ตั้ง	ตั้งอยู่บนคาบสมุทรอินโดจีน ภูมิภาคตะวันออกเฉียงใต้ ทิศตะวันออกติดกับประเทศลาวและกัมพูชา ทิศใต้ติดกับอ่าวไทยและประเทศมาเลเซีย ทิศตะวันตกติดกับทะเลอันดามันและประเทศพม่า ทิศเหนือติดกับประเทศพม่าและลาว
พื้นที่	513,120 ตารางกิโลเมตร เป็นอันดับที่ 50 ของโลก
เมืองหลวง	กรุงเทพมหานคร (Bangkok)
ประชากร	ประมาณ 67 ล้านคน (ปี 2553) เป็นอันดับที่ 19 ของโลก
ภาษา	ภาษาไทย เป็นภาษาราชการ
ศาสนา	ประมาณร้อยละ 95 นับถือศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลามประมาณร้อยละ 4 ศาสนาคริสต์และศาสนาอื่นประมาณร้อยละ 1
การปกครอง	ระบอบประชาธิปไตยผ่านระบบรัฐสภา โดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
ประมุข	พระมหากษัตริย์ องค์ปัจจุบันคือ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 แห่งราชวงศ์จักรี
ผู้นำรัฐบาล	นายกรัฐมนตรี ดำรงตำแหน่งวาระละ 4 ปี ปัจจุบัน (พ.ศ. 2554) คือ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
หน่วยเงินตรา	บาท (Baht) 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ ประมาณ 29.37 บาท

2. มาเลเซีย (Malaysia)

ธงชาติ

ตราแผ่นดิน

ที่ตั้ง	ตั้งอยู่ในเขตเส้นศูนย์สูตร ประกอบด้วยดินแดนสองส่วน คือ <ul style="list-style-type: none"> - มาเลเซียตะวันตก ตั้งอยู่บนคาบสมุทรมาลายู ทิศเหนือติดกับประเทศไทย และทิศใต้ติดกับสิงคโปร์ - มาเลเซียตะวันออก ตั้งอยู่บนเกาะบอร์เนียว (กาลีมันตัน) ทิศใต้ติดประเทศอินโดนีเซีย และมีดินแดนล้อมรอบประเทศบรูไน
พื้นที่	330,803 ตารางกิโลเมตร เป็นอันดับที่ 66 ของโลก
เมืองหลวง	กรุงกัวลาลัมเปอร์ (Kuala Lumpur)
ประชากร	ประมาณ 27.6 ล้านคน (ปี 2553) เป็นอันดับที่ 44 ของโลก
ภาษา	ภาษามลายู เป็นภาษาราชการ
ศาสนา	อิสลาม ร้อยละ 60 พุทธ ร้อยละ 19 และคริสต์ ร้อยละ 12
การปกครอง	ระบอบประชาธิปไตยในระบอบรัฐสภา
ประมุข	สมเด็จพระราชาธิบดี เจ้าผู้ปกครองรัฐผลัดเปลี่ยนกันขึ้นดำรงตำแหน่ง วาระละ 5 ปี ปัจจุบันคือ สมเด็จพระราชาธิบดีอัลวาทิก ตวนกู มิซาน ไชนัล อิบนิ อัลมาร์ฮูม สุลต่านมะห์มูด อัลมุกดาฟี บิลลาห์ ซาห์ จากรัฐตรังกานู ทรงเป็นสมเด็จพระราชาธิบดีองค์ที่ 13 ของมาเลเซีย
ผู้นำรัฐบาล	นายกรัฐมนตรี ปัจจุบัน (พ.ศ.2554) คือ ดาโต๊ะ श्री มุห์ฮัมมัด นาจิบ บิน ตุน อับดุล ราซัค
หน่วยเงินตรา	ริงกิต (1 ริงกิตประมาณ 10.22 บาท)

3. สาธารณรัฐอินโดนีเซีย (Republic of Indonesia)

ธงชาติ

ตราแผ่นดิน

ที่ตั้ง	ตั้งอยู่บนเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างมหาสมุทรแปซิฟิกกับมหาสมุทรอินเดีย ทิศเหนือติดทะเลจีนใต้และมหาสมุทรแปซิฟิก ทิศตะวันตกเฉียงใต้ติดมหาสมุทรอินเดีย ทิศตะวันออกติดติมอร์-เลสเต และปาปัวนิวกินี และทิศใต้ติดทะเลติมอร์ เป็นสะพานเชื่อมระหว่างทวีปเอเชียกับออสเตรเลีย จึงควบคุมเส้นทางติดต่อระหว่างมหาสมุทรทั้งสองผ่านช่องแคบที่สำคัญ เช่น ช่องแคบมะละกา ช่องแคบซุนดา และช่องแคบลีอมบอก
พื้นที่	เป็นประเทศหมู่เกาะที่ใหญ่ที่สุดในโลก ประกอบด้วยเกาะมากกว่า 17,508 เกาะ รวมพื้นที่ประมาณ 1,910,931 ตารางกิโลเมตร เป็นอันดับที่ 16 ของโลก
เมืองหลวง	กรุงจาการ์ตา (Jakarta)
ประชากร	ประมาณ 237.5 ล้านคน (ปี 2553) เป็นอันดับที่ 4 ของโลก
ภาษา	อินโดนีเซีย หรือ Bahasa Indonesia เป็นภาษาราชการ
ศาสนา	ชาวอินโดนีเซียร้อยละ 85.2 นับถือศาสนาอิสลาม นอกนั้นเป็นคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ คริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ฮินดู พุทธ และศาสนาอื่น ๆ
การปกครอง	ระบอบสาธารณรัฐแบบประชาธิปไตย
ประมุข	ประธานาธิบดี ปัจจุบัน (พ.ศ.2554) คือ ดร. ซูซีโล บัมบัง ยูไดโยโน
ผู้นำรัฐบาล	ประธานาธิบดี ปัจจุบัน คือ ดร. ซูซีโล บัมบัง ยูไดโยโน
หน่วยเงินตรา	รูเปี๊ยะ (10,000 รูเปี๊ยะ ประมาณ 38 บาท)

4. สาธารณรัฐสิงคโปร์ (Republic of Singapore)

ธงชาติ

ตราแผ่นดิน

ที่ตั้ง	เป็นเกาะตั้งอยู่ทางตอนใต้ของคาบสมุทรมาเลย์ ห่างจากคาบสมุทรประมาณ 137 กิโลเมตร ทิศเหนือติดกับรัฐยะโฮร์ของประเทศมาเลเซีย ทิศตะวันออกติดทะเลจีนใต้ ทิศตะวันตกติดมาเลเซียและช่องแคบมะละกา ทิศใต้ติดช่องแคบมะละกา อยู่ทางเหนือของเกาะเรียว(Riau) ของอินโดนีเซีย
พื้นที่	ประกอบด้วยเกาะสิงคโปร์และเกาะใหญ่น้อยบริเวณใกล้เคียง มีพื้นที่รวม 710.2 ตารางกิโลเมตร (ประมาณเท่าเกาะภูเก็ต) เป็นอันดับที่ 188 ของโลก
เมืองหลวง	สิงคโปร์ (Singapore)
ประชากร	ประมาณ 5 ล้านคน (ปี 2553) เป็นอันดับที่ 115 ของโลก
ภาษา	ภาษาราชการคือ ภาษามาเลย์ จีนกลาง และอังกฤษ สิงคโปร์สนับสนุนให้ประชาชนพูด 2 ภาษา โดยเฉพาะจีนกลาง ในขณะที่ใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่องานและชีวิตประจำวัน
ศาสนา	พุทธร้อยละ 42.5 อิสลามร้อยละ 14.9 ฮินดูร้อยละ 4 ไม่นับถือศาสนาร้อยละ 25
ประมุข	ประธานาธิบดี (วาระ 6 ปี) ปัจจุบัน (พ.ศ. 2554) คือ นายเอส อาร์ นาธาน
ผู้นำรัฐบาล	นายกรัฐมนตรีเป็นผู้นำรัฐบาล (วาระ 5 ปี) ปัจจุบัน (พ.ศ. 2554) คือ นายลีเซียน ลุง
การปกครอง	สาธารณรัฐ (ประชาธิปไตยแบบรัฐสภา มีสภาเดียว)
สกุลเงิน	ดอลลาร์สิงคโปร์ (Singapore Dollar : SGD) 1 SGD ประมาณ 23.47 บาท

5. รัฐบรูไนดารุสซาลาม (State of Brunei Darussalam)

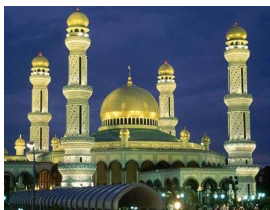
ธงชาติ

ตราแผ่นดิน

ที่ตั้ง	ตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของเกาะบอร์เนียว (ละติจูดที่ 5 เหนือเส้นศูนย์สูตร) ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ชายฝั่งทางด้านเหนือจรดทะเลจีนใต้ พรมแดนทางบกที่เหลือจากนั้นถูกล้อมรอบด้วย รัฐซาราวัก ประเทศมาเลเซีย
พื้นที่	5,765 ตารางกิโลเมตร เป็นอันดับที่ 171 ของโลก
เมืองหลวง	บันดาร์เสรีเบกาวัน (Bandar Seri Begawan)
ประชากร	ประมาณ 399,000 คน (ปี 2553) เป็นอันดับที่ 172 ของโลก
ภาษา	ภาษาราชการคือ ภาษามาเลย์ รองลงมาเป็นภาษาอังกฤษและจีน
ศาสนา	ส่วนใหญ่นับศาสนาอิสลามนิกายสุหนี่ 67% รองลงมาเป็นศาสนาพุทธนิกายมหายาน 13% ศาสนาคริสต์ 10% ศาสนาฮินดู ความเชื่อพื้นเมืองและอื่นๆ
การปกครอง	ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ รัฐธรรมนูญปัจจุบันซึ่งแก้ไขล่าสุดเมื่อ 1 มกราคม พ.ศ. 2527 กำหนดให้สุลต่านทรงเป็นอธิปัตย์ คือเป็นทั้งประมุข นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม นายกรัฐมนตรีจะต้องเป็นชาวบรูไนเชื้อสายมาเลย์โดยกำเนิด และจะต้องเป็นมุสลิมนิกายสุหนี่
ประมุข	สุลต่าน องค์ปัจจุบัน คือ สมเด็จพระราชาธิบดีฮัจญ์ ฮัสซานัล โบลเกียห์ มูอิซซัดดิน วัดเดาเลาะห์ ทรงเป็นทั้งประมุขและนายกรัฐมนตรี ผู้นำรัฐบาล
สกุลเงิน	ดอลลาร์บรูไน (Brunei Dollar : BND) 1 BND ประมาณ 23.47 บาท (ใช้อัตราแลกเปลี่ยนเดียวกับสิงคโปร์ และสามารถใช้จ่ายเงินสิงคโปร์ในบรูไนได้โดยทั่วไป)

6. สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (Republic of Philippines)

ธงชาติ

ตราแผ่นดิน

ฟิลิปปินส์
Philippines

ที่ตั้ง	เป็นประเทศหมู่เกาะ ประกอบด้วยเกาะจำนวน 7,107 เกาะ ตั้งอยู่ในมหาสมุทรแปซิฟิก ห่างจากเอเชียแผ่นดินใหญ่ทางตะวันออกเฉียงใต้ ประมาณ 100 กม. และเป็นประเทศที่มีพรมแดนทางทะเลที่ติดต่อกันยาวมากที่สุดในโลก ทิศตะวันตกและทิศเหนือติดกับทะเลจีนใต้ ทิศตะวันออกและทิศใต้ติดกับมหาสมุทรแปซิฟิก
พื้นที่	ประมาณ 300,000 ตารางกิโลเมตร เป็นอันดับที่ 72 ของโลก
เมืองหลวง	กรุงมะนิลา (Manila)
ประชากร	ประมาณ 94 ล้านคน (ปี 2553) เป็นอันดับที่ 12 ของโลก
ภาษา	ภาษาราชการ คือ ภาษาตากาล็อกและอังกฤษ
ศาสนา	ส่วนใหญ่นับศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก ร้อยละ 83 นิกายโปรเตสแตนต์ ร้อยละ 9 อิสลาม ร้อยละ 5 ศาสนาพุทธและอื่น ๆ ร้อยละ 3
การปกครอง	ระบอบสาธารณรัฐ มีประธานาธิบดีเป็นประมุขและหัวหน้าฝ่ายบริหาร (ดำรงตำแหน่งวาระละ 6 ปี
ประมุข	ประธานาธิบดี คนปัจจุบัน (พ.ศ. 2554) คือ ประธานาธิบดีเบนิกโน ซิเมออน โกสวงโก อากีโน ที่สาม (Benigno Simeon Cojuangco Aquino III)
ผู้นำรัฐบาล	ประธานาธิบดี
สกุลเงิน	ฟิลิปปินส์เปโซ (Philippino Peso : PHP) 1 เปโซ ประมาณ 0.73 บาท

7. สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (Socialist Republic of Vietnam)

ธงชาติ

ตราแผ่นดิน

ที่ตั้ง	เป็นประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตั้งอยู่ทางด้านตะวันออกสุดของคาบสมุทรอินโดจีน มีพรมแดนติดกับประเทศจีน ทางทิศเหนือ ประเทศลาว และประเทศกัมพูชา ทางทิศตะวันตก และอ่าวตังเกี๋ย ทะเลจีนใต้ ทางทิศตะวันออก หรือในภาษาเวียดนามเรียกว่า ทะเลตะวันออก
พื้นที่	331,212 ตารางกิโลเมตร เป็นอันดับที่ 65 ของโลก
เมืองหลวง	ฮานอย (Hanoi)
ประชากร	87.4 ล้านคน (ประมาณการเมื่อปี 2553) เป็นอันดับ 13 ของโลก
ภาษา	ภาษาราชการ คือ ภาษาเวียดนาม
ศาสนา	ไม่มีศาสนาประจำชาติ เนื่องจากปกครองโดยระบอบสังคมนิยม (มีผู้แสดงตนว่านับถือศาสนาต่างๆ 15.65 ล้านคน โดยศาสนาพุทธ (มหายาน) มีจำนวนผู้นับถือมากที่สุด (ร้อยละ 9.3)
การปกครอง	ระบอบสังคมนิยม โดยมีพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม (Communist Party of Vietnam) เป็นพรรคการเมืองเดียวและมีอำนาจสูงสุด
ประมุข	ประธานาธิบดี คนปัจจุบัน (พ.ศ. 2554) คือ นายเหวียน มิง เจี๊ยต (Nguyen Minh Triet)
ผู้นำรัฐบาล	นายเหวียน เติน สุง (Nguyen Tan Dung)
สกุลเงิน	เงินด่ง (Vietnam Dong : DNG) 1 บาท ประมาณ 625 ด่ง

8. สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (Lao People's Democratic Republic)

ธงชาติ

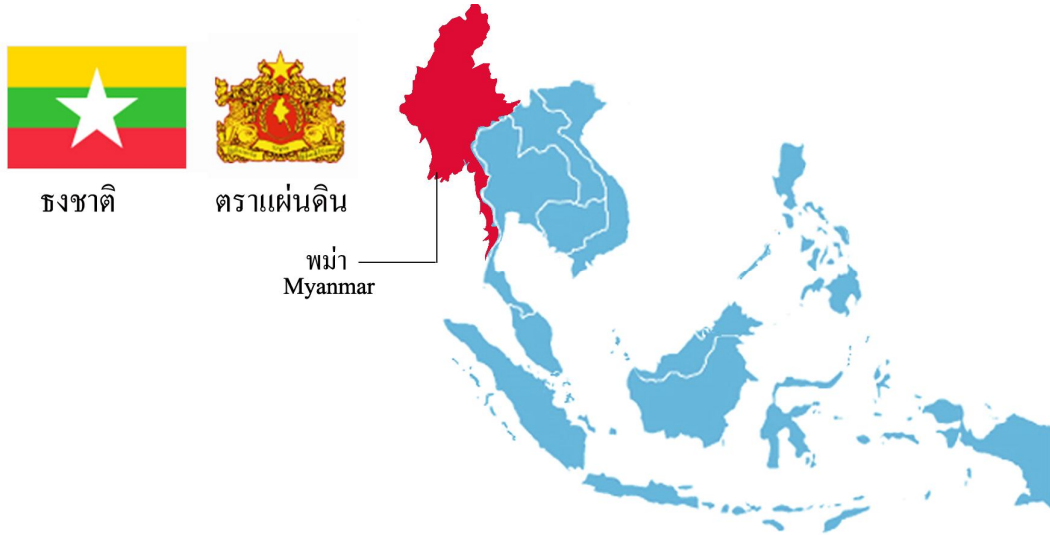
ตราแผ่นดิน

ที่ตั้ง	ประเทศลาวตั้งอยู่ทางเหนือของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และอยู่บนใจกลางของคาบสมุทรอินโดจีน ล้อมรอบด้วยประเทศเพื่อนบ้าน 5 ประเทศ เป็นประเทศเดียวในภูมิภาคที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล ทิศเหนือติดกับประเทศจีน ทิศตะวันตกติดกับพม่าและไทย ทิศตะวันออกติดกับเวียดนาม และทิศใต้ติดกับกัมพูชา
พื้นที่	236,800 ตารางกิโลเมตร เป็นอันดับที่ 83 ของโลก
เมืองหลวง	นครเวียงจันทน์ (Vientiane)
ประชากร	ประมาณ 6.2 ล้านคน (ปี 2553) เป็นอันดับ 103 ของโลก
ภาษา	ภาษาราชการ คือ ภาษาลาว
ศาสนา	ศาสนาพุทธ (เถรวาท) ร้อยละ 75 และนับถือความเชื่อท้องถิ่น ร้อยละ 16-17
การปกครอง	ระบอบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ (ทางการลาวใช้คำว่า ระบอบประชาธิปไตยประชาชน) โดยมีพรรคประชาชนปฏิวัติลาวเป็นองค์กรชั้นนำประเทศ
ประมุข	ประธานประเทศ (ประธานาธิบดี) ซึ่งมีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี ปัจจุบัน (พ.ศ. 2554) คือ พลโท จูมมาลี ไชยะสอน (ดำรงตำแหน่งเลขาธิการใหญ่คณะบริหารงานศูนย์กลางพรรคประชาชนปฏิวัติลาวอีกตำแหน่งหนึ่ง)
ผู้นำรัฐบาล	นายกรัฐมนตรี ปัจจุบัน (พ.ศ. 2554) คือ นายทองสิง ทำมวง
สกุลเงิน	กีบ (Lao Kip : LAK) 1 บาท เท่ากับประมาณ 250 กีบ

9. สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า (Republic of the Union of Myanmar)

ที่ตั้ง	ทิศเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือติดกับประเทศจีน ทิศตะวันออกเฉียงใต้ติดกับลาวและไทย ทิศตะวันตกติดกับอินเดียและบังกลาเทศ ทิศใต้ติดกับทะเลอันดามันและอ่าวเบงกอล
พื้นที่	676,578 ตารางกิโลเมตร เป็นอันดับที่ 40 ของโลก
เมืองหลวง	เนปีดอ (Naypyidaw)
ประชากร	ประมาณ 47.9 ล้านคน (ปี 2553) เป็นอันดับ 26 ของโลก
ภาษา	ภาษาราชการ คือ ภาษาพม่า
ศาสนา	ศาสนาพุทธ ร้อยละ 92.3 ศาสนาคริสต์ร้อยละ 4 ศาสนาอิสลามร้อยละ 3 ศาสนาฮินดู ร้อยละ 0.7
การปกครอง	รัฐบาลทหารภายใต้สภาสันติภาพและการพัฒนาแห่งรัฐ (State Peace and Development Council – SPDC)
ประมุข	ประธานสภาสันติภาพและการพัฒนาแห่งรัฐ ปัจจุบัน(พ.ศ. 2554) คือ พล.อ.อาวุโส ตาน ฉ่วย
ผู้นำรัฐบาล	นายกรัฐมนตรี ปัจจุบัน (พ.ศ. 2554) คือ นายเต็ง เส่ง (U Thein Sein)
สกุลเงิน	จัต (Myanmar Kyat : MMK) 1 บาท เท่ากับประมาณ 32.86 จัต

10. ราชอาณาจักรกัมพูชา (Kingdom of Cambodia)

ธงชาติ

ตราแผ่นดิน

ที่ตั้ง	ทิศใต้จรดกับอ่าวไทย ทางทิศตะวันตกติดกับประเทศไทย ทางทิศเหนือติดกับประเทศไทยและลาว ทางทิศตะวันออกติดกับเวียดนาม
พื้นที่	181,035 ตารางกิโลเมตร เป็นอันดับที่ 89 ของโลก
เมืองหลวง	พนมเปญ (Phnom Penh)
ประชากร	ประมาณ 14.4 ล้านคน (ปี 2552)
ภาษา	ภาษาราชการ คือ ภาษาเขมร
ศาสนา	ศาสนาพุทธร้อยละ 95 ศาสนาอิสลาม ร้อยละ 3 ศาสนาคริสต์ร้อยละ 1.7 ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ร้อยละ 0.3
การปกครอง	ระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญ
ประมุข	พระมหากษัตริย์ ปัจจุบันคือ พระบาทสมเด็จพระบรมนาถนโรดม สีหมุนี
ผู้นำรัฐบาล	นายกรัฐมนตรี ปัจจุบัน (พ.ศ. 2554) คือ สมเด็จอัครมหาเสนาบดีเดโชฮุน เซน
สกุลเงิน	เรียล (Riel : KHR) 1 เรียล ประมาณ 0.0083 บาท

ที่มาของข้อมูล

The Founding of ASEAN เว็บไซต์อย่างเป็นทางการของ ASEAN The Official Website of the Association of South East Asian Nations (<http://www.asean.org>)

ข้อมูลทั่วไปของอาเซียน เว็บไซต์กองอาเซียน กระทรวงต่างประเทศ
(<http://www.mfa.go.th/web/1694.php>)

มารู้จักอาเซียนกันเถอะ เอกสารเผยแพร่ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ
List of countries and outlying territories by total area http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_and_outlying_territories_by_total_area

List of countries by population http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_population

ข้อมูลประเทศและเขตเศรษฐกิจ, จับตาเอเชียตะวันออก East Asia Watch
(<http://www.eastasiawatch.in.th/information.php>)

Thailand, Wikipedia the free encyclopedia (<http://en.wikipedia.org/wiki/Thailand>)

Malaysia, Wikipedia the free encyclopedia (<http://en.wikipedia.org/wiki/Malaysia>)

Indonesia, Wikipedia the free encyclopedia (<http://en.wikipedia.org/wiki/Indonesia>)

Singapore, Wikipedia the free encyclopedia (<http://en.wikipedia.org/wiki/Singapore>)

Brunei, Wikipedia the free encyclopedia (<http://en.wikipedia.org/wiki/Brunei>)

Philippines, Wikipedia the free encyclopedia (<http://en.wikipedia.org/wiki/Philippines>)

Vietnam, Wikipedia the free encyclopedia (<http://en.wikipedia.org/wiki/Vietnam>)

Laos, Wikipedia the free encyclopedia (<http://en.wikipedia.org/wiki/Laos>)

Myanmar, Wikipedia the free encyclopedia (<http://en.wikipedia.org/wiki/Myanmar>)

Combodia, Wikipedia the free encyclopedia (<http://en.wikipedia.org/wiki/Cambodia>)

ใบความรู้ที่ 3 ประชาคมอาเซียน และกฎบัตรอาเซียน

ใบความรู้ รายวิชาเลือก อาเซียนศึกษา สาระการพัฒนาสังคม ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)

ในยุคที่สถานการณ์โลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การรวมตัวกันของประเทศในกลุ่มอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ให้เข้มแข็ง จะทำให้ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงและปัญหาได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เพราะการที่มีสมาชิกถึง 10 ประเทศ มีท่าที่เป็นหนึ่งเดียวในเวทีระหว่างประเทศ จะทำให้ประเทศในกลุ่มความร่วมมืออื่นๆ ให้ความเชื่อถือในอาเซียนมากขึ้น และทำให้อาเซียนมีอำนาจต่อรองในเวทีระหว่างประเทศมากขึ้นด้วย

ในการประชุมผู้นำอาเซียน (ASEAN Summit) ครั้งที่ 9 ในเดือนตุลาคม 2546 ที่บาหลี ผู้นำอาเซียนต่างเห็นพ้องกันว่า อาเซียนควรร่วมมือกันให้เหนียวแน่น เข้มแข็ง และมั่นคงยิ่งขึ้น จึงได้ลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord II) เพื่อกำหนดให้มีการสร้าง **ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)** ขึ้นภายในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020) ซึ่งได้มีการเลื่อนกำหนดเวลาสำหรับการรวมตัวให้เร็วขึ้นเป็นปี พ.ศ. 2558 โดยประชาคมอาเซียนประกอบด้วย 3 เสาหลัก อันได้แก่

1. ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community หรือ APSC)

ความมั่นคงและเสถียรภาพทางการเมืองเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาด้านอื่นๆ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนจึงเป็นเสาหลักความร่วมมือหนึ่งในสามเสาหลัก ที่เน้นการรวมตัวของอาเซียนเพื่อสร้างความมั่นใจ เสถียรภาพ และสันติภาพ ในภูมิภาค เพื่อให้ประชาชนในอาเซียนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และปราศจากภัยคุกคามด้านการทหาร และภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ เช่น ปัญหายาเสพติด และปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน มีเป้าหมาย 3 ประการ ได้แก่

1.1 สร้างประชาคมให้มีค่านิยมร่วมกันในเรื่องของการเคารพความหลากหลายของแนวคิด และส่งเสริมให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางของนโยบายและกิจกรรมภายใต้เสาการเมืองและความมั่นคง

1.2 ให้อาเซียนสามารถเผชิญกับภัยคุกคามความมั่นคงในรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่ และส่งเสริมความมั่นคงของมนุษย์

1.3 ให้อาเซียนมีปฏิสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นและสร้างสรรค์กับประชาคมโลก โดยอาเซียนมีบทบาทเป็นผู้นำในภูมิภาค และจะช่วยส่งเสริมความมั่นคงของภูมิภาค

นอกจากการมีเสถียรภาพทางการเมืองของภูมิภาคแล้ว ผลลัพธ์ประการสำคัญที่จะเกิดขึ้นจากการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ก็คือ การที่ประเทศสมาชิกอาเซียนจะมีกลไกและเครื่องมือที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับความมั่นคงต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความขัดแย้งด้านการเมืองระหว่างรัฐสมาชิกกับรัฐสมาชิกด้วยกันเอง ซึ่งจะต้องแก้ไขโดยสันติวิธี หรือปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ๆ ซึ่งประเทศใดประเทศหนึ่งไม่สามารถแก้ไขได้โดยลำพัง เช่น การก่อการร้าย การลักลอบค้ายาเสพติด ปัญหาโจรสลัด และอาชญากรรมข้ามชาติ เป็นต้น

2. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community หรือ AEC)

ท่ามกลางบริบททางเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุนระหว่างประเทศที่มีการแข่งขันสูง อันส่งผลให้ประเทศต่างๆ ต้องปรับตัวเองเพื่อให้ได้รับประโยชน์จากระบบเศรษฐกิจโลก รวมถึงการรวมกลุ่มการค้ากันของประเทศต่างๆ อาทิ สหภาพยุโรป และเขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ ผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนได้เห็นชอบ ให้จัดตั้ง “ประชาคมเศรษฐกิจของอาเซียน” ภายในปี 2558 มีประสงค์ที่จะให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่นๆ ได้ โดย

2.1 มุ่งที่จะจัดตั้งให้อาเซียนเป็นตลาดเดียวและเป็นฐานการผลิตร่วมกัน

2.2 มุ่งให้เกิดการเคลื่อนย้ายเงินทุน สินค้า การบริการ การลงทุน แรงงานฝีมือระหว่างประเทศสมาชิกโดยเสรี

2.3 ให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศสมาชิกใหม่ของอาเซียน (กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม หรือ CLMV) เพื่อลดช่องว่างของระดับการพัฒนาของประเทศสมาชิกอาเซียน และช่วยให้ประเทศสมาชิกเหล่านี้ เข้าร่วมในกระบวนการรวมตัวทางเศรษฐกิจของอาเซียน ส่งเสริมให้อาเซียนสามารถรวมตัวเข้ากับประชาคมโลกได้อย่างไม่อยู่ในภาวะที่เสียเปรียบ และส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของอาเซียน

2.4 ส่งเสริมความร่วมมือในนโยบายการเงินและเศรษฐกิจมหภาค การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคม กรอบความร่วมมือด้านกฎหมาย การพัฒนาความร่วมมือด้านการเกษตร พลังงาน การท่องเที่ยว การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยการยกระดับการศึกษาและการพัฒนาฝีมือ

ประชาคมเศรษฐกิจของอาเซียน จะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยขยายปริมาณการค้าและการลงทุนภายในภูมิภาค ลดการพึ่งพาดตลาดในประเทศที่สาม สร้างอำนาจการต่อรองและศักยภาพในการแข่งขันของอาเซียนในเวทีเศรษฐกิจโลก เพิ่มสวัสดิการและยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนของประเทศสมาชิกอาเซียน

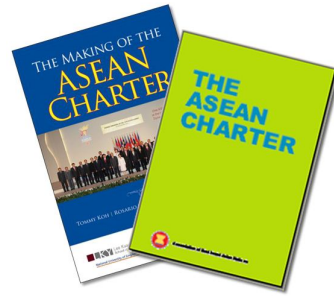
3. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community หรือ ASCC) มีเป้าหมายให้อาเซียนเป็นประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง สังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ประชากรอาเซียนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมีการพัฒนาในทุกด้านเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมอัตลักษณ์ของอาเซียน โดยมีแผนปฏิบัติการด้านสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ระบุอยู่ในแผนปฏิบัติการเวียงจันทน์ ซึ่งประกอบด้วยความร่วมมือใน 6 ด้าน ได้แก่

- 3.1 การพัฒนามนุษย์ (Human Development)
- 3.2 การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม (Social Welfare and Protection)
- 3.3 สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice and Rights)
- 3.4 ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Sustainability)
- 3.5 การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน (Building and ASEAN Identity)
- 3.6 การลดช่องว่างทางการพัฒนา (Narrowing the Development Gap)

กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter)

กฎบัตรอาเซียน คืออะไร

กฎบัตรอาเซียน เปรียบเสมือนรัฐธรรมนูญของอาเซียน ที่จะทำให้อาเซียนมีสถานะเป็นนิติบุคคล เป็นการวางกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กรให้กับอาเซียน โดยนอกจากจะประมวลสิ่งที่ถือเป็นค่านิยม หลักการ และแนวปฏิบัติในอดีตของอาเซียนมาประกอบกันเป็นข้อปฏิบัติอย่างเป็นทางการของประเทศสมาชิกแล้ว ยังมีการปรับปรุงแก้ไข และสร้างกลไกใหม่ขึ้น พร้อมกำหนดขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบขององค์กรที่สำคัญในอาเซียน ตลอดจนความสัมพันธ์ในการดำเนินงานขององค์กรเหล่านี้ ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของอาเซียนให้สามารถดำเนินการบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขับเคลื่อนการรวมตัวของประชาคมอาเซียน ให้ได้ภายในปี พ.ศ.2558 ตามที่ผู้นำอาเซียนได้ตกลงกันไว้

ทั้งนี้ผู้นำอาเซียนได้ลงนามรับรองกฎบัตรอาเซียน ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 13 เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2550 ณ ประเทศสิงคโปร์ ในโอกาสครบรอบ 40 ของการก่อตั้งอาเซียน แสดงให้เห็นว่าอาเซียนกำลังแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าของอาเซียนที่กำลังจะก้าวเดินไปด้วยกันอย่างมั่นใจระหว่างประเทศสมาชิกต่าง ๆ ทั้ง 10 ประเทศ และถือเป็นเอกสารประวัติศาสตร์ชิ้นสำคัญที่จะปรับเปลี่ยนอาเซียนให้เป็นองค์กรที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลในฐานะที่เป็นองค์กรระหว่างรัฐบาล ประเทศสมาชิกได้ให้สัตยาบันกฎบัตรอาเซียน ครบทั้ง 10 ประเทศแล้วเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2551 กฎบัตรอาเซียนจึงมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 15 ธ.ค. 2551 เป็นต้นไป

วัตถุประสงค์ของกฎบัตรอาเซียน

วัตถุประสงค์ของกฎบัตรอาเซียน คือ ทำให้อาเซียนเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพ มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และเคารพกฎกติกาในการทำงานมากขึ้น นอกจากนี้ กฎบัตรอาเซียนจะให้สถานะนิติบุคคลแก่อาเซียนเป็นองค์กรระหว่างรัฐบาล (intergovernmental organization)

โครงสร้างและสาระสำคัญของกฎบัตรอาเซียน

กฎบัตรอาเซียน ประกอบด้วยบทบัญญัติ 13 หมวด 55 ข้อ ได้แก่

- หมวดที่ 1 ความมุ่งประสงค์และหลักการของอาเซียน
- หมวดที่ 2 สภาพบุคคลตามกฎหมายของอาเซียน
- หมวดที่ 3 สมาชิกภาพ (รัฐสมาชิก สิทธิและพันธกรณีของรัฐสมาชิก และการรับสมาชิก

ใหม่

- หมวดที่ 4 โครงสร้างองค์กรของอาเซียน
- หมวดที่ 5 องค์กรที่มีความสัมพันธ์กับอาเซียน
- หมวดที่ 6 การคุ้มกันและเอกสิทธิ์
- หมวดที่ 7 กระบวนการตัดสินใจ
- หมวดที่ 8 การระงับข้อพิพาท
- หมวดที่ 9 งบประมาณและการเงิน
- หมวดที่ 10 การบริหารและขั้นตอนการดำเนินงาน
- หมวดที่ 11 อัตลักษณ์และสัญลักษณ์ของอาเซียน
- หมวดที่ 12 ความสัมพันธ์กับภายนอก
- หมวดที่ 13 บทบัญญัติทั่วไปและบทบัญญัติสุดท้าย

กฎบัตรอาเซียนช่วยให้อาเซียนทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เสริมสร้างกลไกการติดตามความตกลงต่างๆ ให้มีผลเป็นรูปธรรม และผลักดันอาเซียนให้เป็นประชาคมเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง

กฎบัตรอาเซียนช่วยให้อาเซียนทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นได้อย่างไร

มีข้อกำหนดใหม่ๆ ที่ช่วยปรับปรุงโครงสร้างการทำงานและกลไกต่างๆ ของอาเซียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และเพิ่มความยืดหยุ่นในการแก้ไขปัญหา เช่น

1. กำหนดให้เพิ่มการประชุมสุดยอดอาเซียนจากเดิมปีละ 1 ครั้ง เป็นปีละ 2 ครั้ง เพื่อให้ผู้นำมีโอกาสหารือกันมากขึ้น พร้อมทั้งแสดงให้เห็นถึงเจตจำนงทางการเมืองที่จะผลักดันอาเซียนไปสู่การรวมตัวกันเป็นประชาคมในอนาคต
2. มีการตั้งคณะมนตรีประจำประชาคมอาเซียนตามเสาหลักทั้ง 3 ด้าน คือ การเมืองความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม
3. กำหนดให้ประเทศสมาชิกแต่งตั้งเอกอัครราชทูตประจำอาเซียนไปประจำที่กรุงจาการ์ตา ซึ่งไม่เพียงแต่จะแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจแน่วแน่ของอาเซียนที่จะทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดเพื่อมุ่งไปสู่การรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียนในอนาคต และยังช่วยลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปร่วมประชุมและเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการประสานงานระหว่างประเทศสมาชิก

4. หากประเทศสมาชิกไม่สามารถตกลงกันได้โดยหลักฉันทามติ ให้ใช้การตัดสินใจรูปแบบอื่นๆ ได้ตามที่ผู้นำกำหนด

5. เพิ่มความยืดหยุ่นในการตีความหลักการไม่แทรกแซงกิจการภายใน โดยมีข้อกำหนดว่า หากเกิดปัญหาที่กระทบต่อผลประโยชน์ส่วนร่วมของอาเซียน หรือเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน ประเทศสมาชิกต้องหารือกันเพื่อแก้ปัญหา และกำหนดให้ประธานอาเซียนเสนอวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

กฎบัตรอาเซียนจะเสริมสร้างกลไกการติดตามความตกลงต่างๆ ให้มีผลเป็นรูปธรรมได้อย่างไร

กฎบัตรอาเซียนสร้างกลไกตรวจสอบและติดตามการดำเนินการตามความตกลงต่างๆ ของประเทศสมาชิกในหลากหลายรูปแบบ เช่น

1. ให้อำนาจเลขาธิการอาเซียนดูแลการปฏิบัติตามพันธกรณีและคำตัดสินขององค์กรระดับข้อพิพาท

2. หากการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงต่างๆ ทำให้เกิดข้อพิพาทระหว่างรัฐสมาชิกสามารถใช้กลไกและขั้นตอนระดับข้อพิพาทที่มีอยู่แล้ว และที่จะตั้งขึ้นใหม่เพื่อแก้ไขข้อพิพาทที่เกิดขึ้นโดยสันติวิธี

3. หากมีการละเมิดพันธกรณีในกฎบัตรฯ อย่างร้ายแรง ผู้นำอาเซียนสามารถกำหนดมาตรการใดๆ ที่เหมาะสมว่าจะดำเนินการอย่างไรต่อรัฐผู้ละเมิดพันธกรณี

กฎบัตรอาเซียนช่วยให้อาเซียนเป็นประชาคมเพื่อประชาชนได้อย่างไร

ข้อบทต่างๆ ในกฎบัตรอาเซียนแสดงให้เห็นว่าอาเซียนกำลังผลักดันองค์กรให้เป็นประชาคมเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง จึงกำหนดให้การลดความยากจนและลดช่องว่างการพัฒนาเป็นเป้าหมายหนึ่งของอาเซียน

กฎบัตรอาเซียนเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนและภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในอาเซียน ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับองค์กรต่างๆ ของอาเซียนมากขึ้น ทั้งยังกำหนดให้มีความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับสมัชชารัฐสภาอาเซียน ซึ่งเป็นองค์การความร่วมมือระหว่างรัฐสภาของประเทศสมาชิก

กำหนดให้มีการจัดตั้งกลไกสิทธิมนุษยชนของอาเซียน เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน

ความสำคัญของกฎบัตรอาเซียนต่อประเทศไทย

กฎบัตรอาเซียน ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามพันธกรณีต่างๆ ของประเทศสมาชิก ซึ่งจะช่วยสร้างเสริมหลักประกันให้กับไทยว่า จะสามารถได้รับผลประโยชน์ตามที่ตกลงกันได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย นอกจากนี้ การปรับปรุงการดำเนินงานและโครงสร้างองค์กรของอาเซียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และการเสริมสร้างความร่วมมือในทั้ง 3 เสาหลักของประชาคมอาเซียนจะเป็นฐานสำคัญที่จะ

ทำให้อาเซียนสามารถตอบสนองต่อความต้องการและผลประโยชน์ของรัฐสมาชิก รวมทั้งยกสถานะและอำนาจต่อรอง และภาพลักษณ์ของประเทศสมาชิกในเวทีระหว่างประเทศได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะเอื้อให้ไทยสามารถผลักดันและได้รับผลประโยชน์ด้านต่างๆ เพิ่มมากขึ้นด้วย ตัวอย่างเช่น

- อาเซียนขยายตลาดให้กับสินค้าไทยจากประชาชนไทย 60 ล้านคน เป็นประชาชนอาเซียนกว่า 550 ล้านคน ประกอบกับการขยายความร่วมมือเพื่อเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐาน เช่น เส้นทางคมนาคม ระบบไฟฟ้า โครงข่ายอินเทอร์เน็ต ฯลฯ จะช่วยเพิ่มโอกาสทางการค้าและการลงทุนให้กับไทย นอกจากนี้ อาเซียนยังเป็นแหล่งเงินทุนและเป้าหมายการลงทุนของไทย และไทยได้เปรียบประเทศสมาชิกอื่นๆ ที่มีที่ตั้งอยู่ใจกลางอาเซียน สามารถเป็นศูนย์กลางทางการคมนาคมและขนส่งของประชาคม ซึ่งมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ และบุคคล ระหว่างประเทศสมาชิกที่สะดวกขึ้น

- อาเซียนช่วยส่งเสริมความร่วมมือในภูมิภาคเพื่อเผชิญกับภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง เช่น SARs ไข้หวัดนก การค้ามนุษย์ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ หมอกควัน ยาเสพติด ปัญหาโลกร้อน และปัญหาความยากจน เป็นต้น

- อาเซียนจะช่วยเพิ่มอำนาจต่อรองของไทยในเวทีโลก และเป็นเวทีที่ไทยสามารถใช้ในการผลักดันให้มีการแก้ไขปัญหาของเพื่อนบ้านที่กระทบมาถึงไทยด้วย เช่น ปัญหาพม่า ในขณะเดียวกันความสัมพันธ์พหุภาคีในกรอบอาเซียนจะเกื้อหนุนความสัมพันธ์ของไทยในกรอบพหุภาคี เช่น ความร่วมมือกับมาเลเซียในการแก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดนใต้ด้วย

อ้างอิง

มารู้จักอาเซียนกันเถอะ เอกสารเผยแพร่และสื่อประชาสัมพันธ์ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ (http://www.mfa.go.th/asean/asean_web/media/asean_book.pdf)

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) เอกสารเผยแพร่และสื่อประชาสัมพันธ์ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ (<http://www.mfa.go.th/internet/document/1808.doc>)

กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) เอกสารเผยแพร่และสื่อประชาสัมพันธ์ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ (http://www.mfa.go.th/asean/asean_web/media/aseanMiniBook.pdf)

ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน บทความเว็บไซต์ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ (<http://www.mfa.go.th/web/3020.php?sid=4051>)

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน บทความออนไลน์ เว็บไซต์กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ (<http://www.mfa.go.th/web/3020.php?sid=4052>)

ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน บทความเว็บไซต์ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ (<http://www.mfa.go.th/web/3020.php?sid=4053>)

ใบความรู้ที่ 4

โครงสร้างและกลไกการดำเนินงานของอาเซียน

ใบความรู้ รายวิชาเลือก อาเซียนศึกษา สารະการพัฒนาลังคม ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

โครงสร้างและกลไกการดำเนินงานขององค์กรของอาเซียน

กฎบัตรอาเซียน ซึ่งเปรียบเสมือนกฎหมายสูงสุดของอาเซียน ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2551 เป็นเอกสารหลักที่กำหนดโครงสร้างองค์กรของอาเซียน ไว้ในหมวดที่ 4 ดังนี้

1. ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit)

ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit) ประกอบด้วย ประมุขหรือหัวหน้ารัฐบาล มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายสูงสุดและแนวทางการร่วมมือของอาเซียน และตัดสินใจในเรื่องสำคัญ โดยให้ประเทศสมาชิกซึ่งเป็นประธานอาเซียนเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม 2 ครั้งต่อปี หรือเรียกประชุมพิเศษหรือเฉพาะกิจเมื่อมีความจำเป็น

การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 18 วันที่ 7-8 พฤษภาคม 2554 ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย

2. คณะมนตรีประสานงานอาเซียน (ASEAN Coordinating Councils : ACCs)

คณะมนตรีประสานงานอาเซียน ประกอบด้วยรัฐมนตรีต่างประเทศของประเทศสมาชิกอาเซียน ทำหน้าที่เตรียมการประชุมสุดยอดอาเซียน ประสานงานความตกลงและข้อตัดสินใจของที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ประสานงานระหว่าง 3 เสาหลัก ดูแลการดำเนินงานและกิจการต่างๆ ของอาเซียนในภาพรวม คณะมนตรีประสานงานอาเซียนจะมีการประชุมกันอย่างน้อย 2 ครั้งต่อปี

3. คณะมนตรีประชาคมอาเซียน (ASEAN Community Councils)

คณะมนตรีประชาคมอาเซียนประกอบด้วย คณะมนตรีประชาคม 3 เสาหลัก อันได้แก่ คณะมนตรีการเมืองและความมั่นคงอาเซียน คณะมนตรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และคณะมนตรีประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ซึ่งเป็นผู้แทนที่ประเทศสมาชิกแต่งตั้งให้เป็นผู้รับผิดชอบแต่ละเสาหลัก มีอำนาจหน้าที่ในการประสานงานและติดตามการทำงานตามนโยบาย โดยเสนอรายงานและข้อเสนอแนะต่อที่ประชุมผู้นำ มีการประชุมอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ประธานการประชุมเป็นรัฐมนตรีที่เหมาะสมจากประเทศสมาชิกซึ่งเป็นประธานอาเซียน

4. องค์กรระดับรัฐมนตรีอาเซียนเฉพาะสาขา (ASEAN Sectoral Ministerial Bodies)

องค์กรระดับรัฐมนตรีอาเซียนเฉพาะสาขา(เช่น ด้านสาธารณสุข ด้านกลาโหม ด้านการศึกษา ฯลฯ) ประกอบด้วยรัฐมนตรีเฉพาะสาขา มีหน้าที่ปฏิบัติตามข้อตกลงและข้อตัดสินใจของที่ประชุมสุดยอดอาเซียนที่อยู่ในขอบข่ายการดำเนินงานของตน และเสริมสร้างความร่วมมือในสาขาของแต่ละองค์กรให้เข้มแข็งขึ้น เพื่อสนับสนุนการรวมตัวของประชาคมอาเซียน

5. เลขาธิการอาเซียนและสำนักเลขาธิการอาเซียน (Secretary-General of ASEAN and ASEAN Secretariat)

สำนักเลขาธิการอาเซียนได้จัดตั้งขึ้นตามข้อตกลงที่ลงนามโดยรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 1 ในปี 2519 เพื่อทำหน้าที่ประสานงานและดำเนินงานตามโครงการและกิจกรรมต่างๆ ของสมาคมอาเซียน และเป็นศูนย์กลางในการติดต่อระหว่างสมาคมอาเซียน คณะกรรมการ ตลอดจนสถาบันต่าง ๆ และรัฐบาลของประเทศสมาชิก

สำนักเลขาธิการอาเซียนตั้งอยู่ที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย โดยมีหัวหน้าสำนักงานเรียกว่า “เลขาธิการอาเซียน” (ASEAN Secretary-General) ซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยที่ประชุมสุดยอดอาเซียน โดยมีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี และต้องได้รับเลือกจากคนชาติของรัฐสมาชิก โดยหมุนเวียนตามลำดับตัวอักษร ผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการอาเซียนคนปัจจุบันเป็นคนไทย คือ ดร. สุรินทร์ พิศสุวรรณ ซึ่งมีวาระดำรงตำแหน่งระหว่างปี ค.ศ. 2008-2012 (พ.ศ. 2551-2555)

อาคารสำนักงานเลขาธิการอาเซียน ที่ประเทศอินโดนีเซีย

6. คณะกรรมการผู้แทนถาวรประจำอาเซียน (Committee of Permanent Representatives to ASEAN)

คณะกรรมการผู้แทนถาวรประจำอาเซียน เป็นผู้แทนระดับเอกอัครราชทูตที่แต่งตั้งจากประเทศสมาชิกให้ประจำที่สำนักงานใหญ่อาเซียน กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย มีหน้าที่สนับสนุนการทำงานของคณะมนตรีประชาคมอาเซียนและองค์กรระดับ รัฐมนตรีเฉพาะสาขา ประสานงานกับเลขาธิการสำนักงานอาเซียนและสำนักงานเลขาธิการอาเซียนในเรื่องที่เกี่ยวข้อง และประสานงานกับสำนักงานเลขาธิการอาเซียนแห่งชาติและองค์กรระดับรัฐมนตรีอาเซียนเฉพาะสาขา

7. สำนักงานอาเซียนแห่งชาติ หรือกรมอาเซียน (ASEAN National Secretariat)

เป็นหน่วยงานระดับกรมในกระทรวงการต่างประเทศของประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งแต่ละประเทศได้จัดตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบประสานงาน สนับสนุนภารกิจและความร่วมมือต่าง ๆ เกี่ยวกับอาเซียนในประเทศนั้น ๆ สำหรับประเทศไทยหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ

8. องค์กรสิทธิมนุษยชนอาเซียน (ASEAN Human Rights Body)

เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นด้วยความประสงค์และหลักการของกฎบัตรอาเซียนเกี่ยวกับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ซึ่งคณะทำงานและอำนาจหน้าที่จะได้นำมาพิจารณาโดยที่ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนต่อไป

9. มูลนิธิอาเซียน (ASEAN Foundation)

มูลนิธิอาเซียนสนับสนุนเลขาธิการอาเซียนและดำเนินการร่วมกับองค์กรของอาเซียนที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนการสร้างประชาคมอาเซียน โดยการส่งเสริมความสำนึกที่เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของอาเซียน การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างประชาชน การดำเนินงานร่วมกันที่ใกล้ชิดระหว่างภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม นักวิชาการ และผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ในอาเซียน

อ้างอิง

กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) หมวดที่ 4 โครงสร้างองค์กรของอาเซียน เอกสารเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ
(http://aseansummit.mfa.go.th/15/thai/PDF/ASEAN_Charter_TH+EN.pdf)

ใบความรู้ที่ 5 ความร่วมมือในด้านการเมืองและความมั่นคง ของอาเซียน

ใบความรู้ รายวิชาเลือก อาเซียนศึกษา สารະการพัฒนาลังคค ระดับประถมศีกษา มัธยมศีกษาตอนต้น มัธยมศีกษาตอนปลาย

อาเซียนก่อตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เริ่มแรกเพื่อสร้างสันติภาพในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อันนำมาซึ่งเสถียรภาพทางการเมือง และความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยผู้นำอาเซียนได้เห็นพ้องต้องกันที่จะจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community : AC) ที่ประกอบด้วย 3 เสาหลัก อันได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community - ASC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community - AEC) ประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community - ASCC) และเร่งรัดกระบวนการสร้างประชาคมอาเซียนให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. 2558

ในด้านการเมืองและความมั่นคง อาเซียนมีเป้าหมายสำคัญคือการส่งเสริมสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อสร้างสถานะที่จะอำนวยความสะดวกอาเซียน ให้สำเร็จภายในปี 2558 ซึ่งจะทำให้ประชาคมอาเซียนในด้านการเมืองความมั่นคงมีความแข็งแกร่งและน่าเชื่อถือ ความร่วมมือด้านการเมืองความมั่นคงของอาเซียนที่สำคัญ ได้แก่

1. สนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Treaty of Amity and Cooperation หรือ TAC)

สนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จัดทำขึ้นโดยประเทศสมาชิกอาเซียน 5 ประเทศ คือ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ และไทย เมื่อปี 2519 เพื่อกำหนดหลักการพื้นฐานของความร่วมมือ และการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างกันของประเทศสมาชิก หลักการสำคัญของสนธิสัญญา ซึ่งประเทศสมาชิกอาเซียนยึดถือและยอมรับในการปฏิบัติตาม ได้แก่

1.1 เคารพในเอกราช การมีอำนาจอธิปไตย ความเท่าเทียมกัน ความมั่นคงทางดินแดน และเอกลักษณ์แห่งชาติของทุกประเทศ

1.2 ปราศจากการแทรกแซงจากภายนอก การโค่นล้มอธิปไตย หรือการบีบบังคับจากภายนอก

1.3 การไม่แทรกแซงกิจการภายในซึ่งกันและกัน

1.4 การแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งหรือข้อพิพาทโดยสันติวิธี

1.5 การยกเลิกการใช้การคุกคามและกองกำลัง

1.6 การมีความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพระหว่างกัน

เมื่อเดือนธันวาคม 2530 ได้มีการแก้ไขสนธิสัญญาเพื่อเปิดทางให้ประเทศที่อยู่นอกภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สามารถเข้าร่วมเป็นภาคีได้ ซึ่งช่วยเสริมสร้างโครงสร้างความมั่นคงและสันติภาพให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น ปัจจุบันประเทศที่เข้าร่วมเป็นภาคีในสนธิสัญญา TAC ได้แก่ สมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ประเทศคู่เจรจาของอาเซียน และประเทศที่เข้าร่วมการประชุมอาเซียนว่าด้วยการเมืองและความมั่นคงในเอเชีย-แปซิฟิก เช่น จีน อินเดีย ญี่ปุ่น รัสเซีย เกาหลีใต้ และนิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย แคนาดา สหรัฐฯ และสหภาพยุโรปได้แจ้งความจำนงอยากเข้าร่วมเป็นภาคี

2. สนธิสัญญาเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Treaty on the Southeast Asia Nuclear-Free Zone : SEAN-FZ)

ประเทศสมาชิกอาเซียน ลงนามในการประชุมสนธิสัญญาในกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2538 วัตถุประสงค์หลักของสนธิสัญญา คือ ให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ โดยประเทศที่เป็นภาคีจะไม่พัฒนา ไม่ผลิต ไม่จัดซื้อ ไม่ครอบครอง รวมทั้งไม่เป็นการผลิต ไม่ทดสอบ ไม่ใช้อาวุธนิวเคลียร์ในภูมิภาค และไม่ให้รัฐใดปล่อยหรือทิ้งวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นกัมมันตภาพรังสีลงบนพื้นดิน ทะเลและอากาศ นอกจากนี้ 5 ประเทศอาวุธนิวเคลียร์ ได้แก่ จีน สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส รัสเซีย และสหราชอาณาจักร (ห้าสมาชิกผู้แทนถาวร ของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ) ได้ยอมรับและให้ความเคารพสนธิสัญญา โดยจะไม่ละเมิดและไม่แพร่กระจายอาวุธนิวเคลียร์ในภูมิภาคนี้

3. ปฏิญญากำหนดให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นเขตแห่งสันติภาพ เสรีภาพ และความเป็นกลาง (Zone of Peace, Freedom and Neutrality หรือ ZOPFAN)

เป็นการแสดงเจตนารมณ์ของอาเซียน ให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นภูมิภาคที่ปลอดการแทรกแซงจากภายนอก เพื่อเป็นหลักประกันต่อสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาคและเสนอให้อาเซียนขยายความร่วมมือให้ครอบคลุมทุกๆ ด้าน อันจะนำมาซึ่งความแข็งแกร่ง ความเป็นปึกแผ่นและความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างประเทศสมาชิก ได้ประกาศลงนามโดยรัฐมนตรีต่างประเทศของรัฐสมาชิกอาเซียน ซึ่งในขณะนั้นประกอบด้วยประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์และประเทศไทย เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 1971 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

พิธีลงนามปฏิญญากำหนดให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นเขตแห่งสันติภาพ เสรีภาพและความเป็นกลาง
27 พฤศจิกายน 2514

4. การประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก หรือ ASEAN Regional Forum (ARF)

จัดขึ้นเพื่อเป็นเวทีสำหรับปรึกษาหารือ (Consultative forum) โดยมีวัตถุประสงค์ที่มุ่งส่งเสริมสันติภาพโดยการเสริมสร้างความไว้วางใจ เชื่อใจ ความร่วมมือ และความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ประเทศอาเซียนกับคู่เจรจา และประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเมืองและความมั่นคง โดยมีทั้งผู้แทนฝ่ายการทูตและการทหารเข้าร่วมการประชุม การหารือด้านการเมืองและความมั่นคงในกรอบ ARF ได้กำหนดพัฒนาการของกระบวนการ ARF เป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 ส่งเสริมการสร้าง ความไว้วางใจ เชื่อใจกัน (Confidence Building)

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาการทูตเชิงป้องกัน (Preventive Diplomacy)

ขั้นตอนที่ 3 การแก้ไขความขัดแย้ง (Conflict Resolution)

การประชุมระดับรัฐมนตรี ARF ครั้งแรกจัดขึ้นที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2537 ปัจจุบัน ประเทศที่เป็นสมาชิกการประชุมว่าด้วยการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก มี 27 ประเทศ ประกอบด้วย ประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ คือ ไทย บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และเวียดนาม ประเทศคู่เจรจาของอาเซียน ประเทศผู้สังเกตการณ์ของอาเซียน และประเทศอื่นในภูมิภาค อันได้แก่ ออสเตรเลีย บังคลาเทศ แคนาดา จีน อินเดีย ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี (เกาหลีเหนือ) มองโกเลีย นิวซีแลนด์ ปากีสถาน ปาปัวนิวกินี รัสเซีย ตีมอร์-เลสเต ศรีลังกา สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป

5. ASEAN Troika ผู้ประสานงานเฉพาะกิจ

ในการประชุมสุดยอดอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ ในวันที่ 28 พฤศจิกายน 2542 ณ กรุงมะนิลา ผู้นำของประเทศสมาชิกอาเซียนได้เห็นชอบ ในการจัดตั้งกลุ่มผู้ประสานงานเฉพาะกิจ ในระดับรัฐมนตรี (ASEAN Troika) ซึ่งประกอบด้วยรัฐมนตรีต่างประเทศที่ดำรงตำแหน่งประธาน คณะกรรมการประจำของอาเซียนในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต และจะหมุนเวียนกันไปตามการเป็น ประธานการประชุม วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกลุ่มผู้ประสานงานเฉพาะกิจ ASEAN Troika คือ

5.1 เป็นกลไกให้อาเซียนสามารถร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในการหารือแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาค โดยไม่ก้าวร้าว กายกิจการภายในของประเทศสมาชิก เป็นการยกระดับความร่วมมือของอาเซียนให้สูงขึ้น และเสริมสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของอาเซียน รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินงานโดยรวม

5.2 เพื่อรองรับสถานการณ์ และจะดำเนินการโดยสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติในสนธิสัญญา และข้อตกลงต่างๆ ของอาเซียน เช่น สนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Treaty of Amity and Cooperation หรือ TAC)

6. **กรอบความร่วมมือทางทหาร (ASEAN Defense Ministerial Meeting -ADMM)** เพื่อสร้างเครือข่ายและความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างฝ่ายทหารของประเทศสมาชิก ความร่วมมือ ด้านการป้องกันยาเสพติด การต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติและการก่อการร้าย โดยเฉพาะประเด็นหลังนี้อาเซียนได้ลงนามในอนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้าย ในปี 2550

7. **ความสัมพันธ์กับประเทศนอกภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้** เพื่อสร้างความร่วมมือด้านการเมืองความมั่นคงที่สมดุลและสร้างสรรคระหว่างกัน โดยผ่านเวทีหารือระหว่างอาเซียนกับประเทศ คู่เจรจา ได้มีการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก (East Asia Summit – EAS) และกระบวนการอาเซียน+3

อ้างอิง

ความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงของอาเซียน เอกสารเผยแพร่ออนไลน์ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ (www.mfa.go.th/asean/asean_web/docs/611.doc)

มารู้จักอาเซียนกันเถอะ เอกสารเผยแพร่และสื่อประชาสัมพันธ์ออนไลน์ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ (http://www.mfa.go.th/asean/asean_web/media/asean_book.pdf)

ความมั่นคงในกรอบของการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum – ARF) เอกสารเผยแพร่ออนไลน์ ศูนย์ศึกษาความร่วมมือระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ICSC : International Cooperation Study Center (<http://www.apecthai.org/2008/upload/836ARF.pdf>)

ใบความรู้ที่ 6

ความร่วมมือของอาเซียนในด้านเศรษฐกิจ

ใบความรู้ รายวิชาเลือก อาเซียนศึกษา สาระการพัฒนาสังคม ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

อาเซียนก่อตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เริ่มแรกเพื่อสร้างสันติภาพในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อันนำมาซึ่งเสถียรภาพทางการเมือง และความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยผู้นำอาเซียนได้เห็นพ้องต้องกันที่จะจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community : AC) ที่ประกอบด้วย 3 เสาหลัก อันได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community - ASC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community - AEC) ประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community - ASCC) และเร่งรัดกระบวนการสร้างประชาคมอาเซียนให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. 2558

ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจของอาเซียนเริ่มมีเป้าหมายชัดเจนที่จะนำไปสู่การรวมตัวทางเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคอาเซียน นับตั้งแต่การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 4 ณ ประเทศสิงคโปร์ เมื่อปี 2535 โดยได้มีการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ขึ้น และนับแต่นั้นมากิจกรรมของอาเซียนได้ขยายครอบคลุมไปสู่ทุกสาขาหลักทางเศรษฐกิจ รวมทั้งในด้านการค้าสินค้าและบริการ การลงทุน มาตรฐานอุตสาหกรรมและการเกษตร ทรัพยากรทางปัญญา การขนส่ง พลังงาน และการเงิน การคลัง เป็นต้น ความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียนที่สำคัญ มีดังนี้

1. เขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area หรือ AFTA)

ข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน หรือ AFTA เป็นข้อตกลงทางการค้าสำหรับสินค้าที่ผลิตภายในประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหมด ทำขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2535 มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอาเซียน ในฐานะที่เป็นการผลิตที่สำคัญในการป้อนสินค้าสู่ตลาดโลก โดยอาศัยการเปิดเสรีด้านการค้า การลดภาษี และยกเลิกอุปสรรคข้อกีดขวางทางการค้าที่มีใ้ภาษี เช่น การจำกัดโควตานำเข้า รวมทั้งการปรับเปลี่ยนโครงสร้างภาษีศุลกากรเพื่อเอื้ออำนวยต่อการค้าเสรี โดยข้อตกลงนี้จะครอบคลุมสินค้าทุกชนิด ยกเว้นสินค้าที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง ศีลธรรม ชีวิต และศิลปะ ใดๆ ก็ตามประเทศสมาชิกต้องให้สิทธิประโยชน์ทางศุลกากรแก่กันแบบต่างตอบแทน หมายความว่า การที่ได้สิทธิประโยชน์จากการลดภาษีของประเทศอื่นสำหรับสินค้าชนิดใด ประเทศสมาชิกลนั้นต้องประกาศลดภาษีสำหรับสินค้าชนิดเดียวกัน

2. เขตการลงทุนอาเซียน (ASEAN Investment Area หรือ AIA)

ที่ประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 5 เมื่อเดือนธันวาคม 2538 ที่กรุงเทพฯ ได้เห็นชอบให้จัดตั้งเขตการลงทุนอาเซียนเพื่อเสริมสร้างอาเซียนให้เป็นเขตการลงทุนเสรีที่มีศักยภาพ โปร่งใส เพื่อดึงดูดนักลงทุนทั้งจากภายในและภายนอกภูมิภาค ความตกลงนี้ครอบคลุมการลงทุนในอุตสาหกรรม 5 สาขา คือ สาขาอุตสาหกรรมการผลิต เกษตร ประมง ป่าไม้ และเหมืองแร่ และภาคบริการที่เกี่ยวข้องกับ 5 สาขาการผลิตดังกล่าว ยกเว้นการลงทุนด้านหลักทรัพย์และการลงทุนในด้านซึ่งครอบคลุมโดยความตกลงอาเซียนอื่นๆ

เขตการลงทุนอาเซียน กำหนดให้ประเทศสมาชิกดำเนินการเปิดอุตสาหกรรมและ

ให้การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติแก่นักลงทุนอาเซียนและนักลงทุนนอกอาเซียน โดยกำหนดเป้าหมายจะเปิดเสรีด้านการลงทุนแก่นักลงทุนอาเซียนภายในปี 2553 และนักลงทุนนอกอาเซียนภายในปี 2563 การดำเนินการเพื่อจัดตั้งเขตการลงทุนอาเซียนประกอบด้วยโครงการความร่วมมือ 3 โครงการ คือ

- โครงการความร่วมมือและการอำนวยความสะดวก (Co-operation and Facilitation Programme)
- โครงการส่งเสริมและสร้างความเข้าใจ (Promotion and Awareness Programme)
- การเปิดเสรี (Liberalisation Programme)

3. ความริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียน (Initiative for ASEAN Integration หรือ IAI)

อาเซียนได้ดำเนินการเพื่อเร่งรัดการรวมตัวของประเทศสมาชิกอาเซียน โดยจัดทำ “ความริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียน” (Initiative for ASEAN Integration) เพื่อลดช่องว่างด้านการพัฒนา ระหว่างประเทศสมาชิกเก่า (ไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ บรูไน อินโดนีเซีย) กับสมาชิกใหม่ของอาเซียน (พม่า ลาว กัมพูชา และเวียดนาม) โดยให้ประเทศสมาชิกเก่าร่วมกันจัดทำโครงการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศใหม่ ครอบคลุม 4 ด้าน ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การรวมตัวทางเศรษฐกิจ เพื่อที่จะช่วยการพัฒนากรอบกฎระเบียบและนโยบาย รวมทั้งช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถของประเทศ CLMV ในการลดปัญหาความยากจน ยกกระดับความเป็นอยู่ของประชากร พัฒนาระบบข้าราชการ และเตรียมความพร้อมต่อการแข่งขันบนเวทีโลก

4. ความร่วมมือด้านอุตสาหกรรม (ASEAN Industrial Cooperation Scheme หรือ AICO)

โครงการความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมของอาเซียน หรือ AICO มุ่งส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีเป็นฐานการผลิต โดยยึดหลักของการใช้ทรัพยากรร่วมกัน การแบ่งส่วนการผลิตตามความสามารถและความถนัด ตลอดจนส่งเสริมการลงทุนและการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากทั้งประเทศสมาชิกและประเทศนอกกลุ่มโดยใช้มาตรการทางภาษี และสิทธิพิเศษอื่นๆ ที่มีใช้ภาษีเป็นสิ่งจูงใจ โดยมีเงื่อนไขดังนี้

- 4.1 จะต้อง มีประเทศสมาชิกเข้าร่วมอย่างน้อย 2 ประเทศ
- 4.2 มีบริษัทเข้าร่วมอย่างน้อย 1 บริษัทในแต่ละประเทศ
- 4.3 สินค้าที่ผลิตได้ขั้นสุดท้าย (AICO Final Product) จะได้รับการยอมรับเสมือนสินค้าที่ผลิตได้ในประเทศและจะไม่ถูกจำกัดด้วยระบบโควตาหรือมาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษี
- 4.4 บริษัทที่จะขอรับสิทธิประโยชน์จาก AICO จะต้องมีส่วนการถือหุ้นของคนชาติอาเซียนอย่างน้อยร้อยละ 30
- 4.5 ได้รับการลดภาษีนำเข้าในอัตราร้อยละ 0 - 5

5. กรอบความตกลงด้านการค้าบริการ (ASEAN Framework Agreement on Services หรือ AFAS)

ในที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 5 เดือนธันวาคม 2538 ที่กรุงเทพฯ รัฐมนตรีเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกอาเซียนได้ลงนามในกรอบความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน หรือ AFAS) ซึ่งกำหนดให้เจรจาเปิดเสรีการค้าบริการ โดยจัดทำข้อผูกพันในด้านการเปิดตลาด (market access) การให้การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) และด้านอื่นๆ (additional commitments) การเจรจาเสรีการค้าบริการในช่วงปี 2539-2544 มุ่งเน้นการเปิดเสรีใน 7 สาขาบริการ คือ สาขาการเงิน การขนส่งทางทะเล การขนส่งทางอากาศ การสื่อสารโทรคมนาคม การท่องเที่ยว การก่อสร้าง และสาขาบริการธุรกิจ ต่อมาในช่วงปี 2545-2549 ได้มีการขยายขอบเขตการเจรจาเปิดเสรีรวมทุกสาขา นอกจากนี้ สมาชิกอาเซียนยังต้องเร่งรัดเปิดตลาดในสาขาบริการที่เป็นสาขาสำคัญ 5 สาขา ได้แก่ สาขาโทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศ สาขาสุขภาพ สาขาการท่องเที่ยว สาขาการบิน และสาขาบริการโลจิสติกส์ ทั้งนี้เพื่อให้อาเซียนมีความพร้อมในการก้าวไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 ต่อไป

6. ความร่วมมือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและอิเล็กทรอนิกส์ (e-ASEAN Framework Agreement)

ในการประชุมสุดยอดอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ ครั้งที่ 4 ระหว่างวันที่ 24-25 พฤศจิกายน 2543 ที่ประเทศสิงคโปร์ ผู้นำของอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ร่วมกันลงนามในกรอบความตกลงด้านอิเล็กทรอนิกส์ของอาเซียน (e-ASEAN Framework Agreement) ซึ่งเป็นข้อตกลงที่กำหนดแนวทางเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสาร (Information Technology and Communication-ICT) เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสาร ในภูมิภาคให้สอดคล้องกันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีมาตรการที่ครอบคลุมด้านต่าง ๆ 5 ด้าน คือ

6.1 การพัฒนาเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของอาเซียน (ASEAN Information Infrastructure) ให้สามารถติดต่อถึงกันได้อย่างทั่วถึงกันและด้วยความเร็วสูง และพัฒนาความร่วมมือไปสู่การจัดตั้งห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (Digital Libraries) และแหล่งรวมข้อมูลท่องเที่ยวอิเล็กทรอนิกส์ (Tourism Portals) รวมทั้งการจัดตั้งศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูล (Internet Exchanges) และการให้บริการเชื่อมต่อสัญญาณเครือข่ายข้อมูลอินเทอร์เน็ต (Internet Gateways)

6.2 การอำนวยความสะดวกด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) โดยการออกกฎหมายและระเบียบด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่สอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศ และมีระบบรักษาความปลอดภัยที่เป็นมาตรฐานสากล เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภคและพัฒนาวัฒนธรรมในการทำธุรกิจโดยใช้อิเล็กทรอนิกส์ เช่น การยอมรับลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งกันและกัน การชำระเงินโดยระบบอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาและข้อมูลส่วนบุคคล เป็นต้น

6.3 ส่งเสริม และเปิดเสรีด้านการค้าสินค้า บริการ และการลงทุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) โดยประเทศสมาชิกอาเซียนจะยกเลิกภาษีและอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษีสำหรับสินค้า ICT เช่น เครื่องประมวลผลอัตโนมัติ เครื่องโทรสาร เครื่องบันทึกเสียงสำหรับโทรศัพท์ ไดโอดและทรานซิสเตอร์ แผงวงจรไฟฟ้า ฯลฯ ภายในปี 2548 สำหรับประเทศสมาชิกอาเซียนดั้งเดิม 6 ประเทศ และภายในปี 2553 สำหรับประเทศสมาชิกใหม่ คือ กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม

6.4 สร้างสังคมอิเล็กทรอนิกส์ (e-Society) เสริมสร้างความสามารถและพัฒนาอิเล็กทรอนิกส์เพื่อประโยชน์ต่อสังคม ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ความสามารถด้าน IT ของบุคลากรในอาเซียน ลดความเหลื่อมล้ำด้าน IT ภายในประเทศและระหว่างประเทศสมาชิก อำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายแรงงานด้าน IT อย่างเสรี และส่งเสริมการใช้ IT

6.5 สร้างรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government) ส่งเสริมให้มีการใช้ ICT ในกาบริการของภาครัฐให้มากขึ้น เช่น การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ การอำนวยความสะดวกในเรื่องข้อมูลข่าวสาร การให้บริการของภาครัฐผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น การเสียภาษี การจดทะเบียนการค้า พิธีการศุลกากร เป็นต้น

7. ความร่วมมือด้านการเงินการคลัง (Financial Cooperation)

7.1 อาเซียนได้จัดตั้งระบบระวังภัยอาเซียน (ASEAN Surveillance Process) ขึ้น เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2541 เพื่อสอดส่องดูแลสถานะเศรษฐกิจและการเคลื่อนย้ายเงินทุนในภูมิภาค โดยให้มีการหารือและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจในประเทศสมาชิกในภูมิภาค และในโลก โดยธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB) ได้สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือทางวิชาการและเงินทุนโดยการจัดการฝึกอบรมด้านเทคนิคแก่เจ้าหน้าที่ประเทศสมาชิก และในการจัดตั้ง ASEAN Surveillance Technical Support Unit ในสำนักงานเลขาธิการอาเซียนเพื่อสนับสนุนระบบดังกล่าว

7.2 การเสริมสร้างกลไกสนับสนุนและเกื้อหนุนระหว่างกันภายในภูมิภาคเอเชียตะวันออก (Enhancing self-help and support mechanism in East Asia) โดยได้กำหนดแนวทางความร่วมมือกับ จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ที่สำคัญ ได้แก่ จัดทำความตกลงทวิภาคีด้านการแลกเปลี่ยนการซื้อ-ขาย เงินตราหรือหลักทรัพย์ต่างประเทศ หรือเกี่ยวกับการจัดตั้งระบบเตือนภัยในภูมิภาค และการแลกเปลี่ยนการหารือเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจในภูมิภาค

7.3 ความริเริ่มเชียงใหม่ (Chiang Mai Initiative) ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2543 เป็นการปรับปรุงความตกลงแลกเปลี่ยนเงินตราอาเซียน (ASEAN Swap Arrangement - ASA) ในด้านโครงสร้าง รูปแบบและวงเงิน และให้เสริมด้วยเครือข่ายความตกลงทวิภาคีระหว่างประเทศ อาเซียนกับจีน ญี่ปุ่นและสาธารณรัฐเกาหลี (Bilateral Swap Arrangement-BSA) โดยได้ขยายให้ ASA ครอบคลุมประเทศอาเซียนทั้ง 10 ประเทศแล้ว

8. ความร่วมมือด้านการเกษตรและป่าไม้ของอาเซียน และอาเซียน +3

ครอบคลุมความร่วมมือในด้านประมง ป่าไม้ ปศุสัตว์ พืช และอาหาร เพื่อส่งเสริมความมั่นคงทางด้านอาหารและความสามารถในการแข่งขันของอาเซียนในด้านอาหารการเกษตรและผลผลิต ป่าไม้ โครงการความร่วมมือระหว่างอาเซียนและประเทศอาเซียน+3 (จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้) ภายใต้ สาขาต่างๆ ดังนี้

- 8.1 การขจัดความยากจนและสร้างความมั่นคงด้านอาหารในภูมิภาคเอเชีย
- 8.2 การวิจัยและพัฒนาด้านอาหาร การเกษตร ประมง และป่าไม้
- 8.3 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านอาหาร การเกษตร ประมง และป่าไม้
- 8.4 การประสานงานและร่วมมือในระดับโลกและระดับภูมิภาคในประเด็นด้านอาหาร การเกษตร ประมง และป่าไม้
- 8.5 การสร้างเครือข่ายข้อมูลด้านการเกษตร
- 8.6 การอำนวยความสะดวกด้านการค้า

9. ความร่วมมือด้านการขนส่ง

9.1 โครงการพัฒนาทางหลวงอาเซียน (ASEAN Highway Network Project) ลักษณะของโครงข่ายทางหลวงอาเซียน คือ มีทางหลวงครอบคลุม 23 สาย ทั่วทั้งภูมิภาคอาเซียน และจัดทำมาตรฐานทางหลวงอาเซียน (ป้ายจราจร สัญญาณ และระบบหมายเลข)ให้เป็นแบบเดียวกัน โดยกำหนดมาตรฐานทางหลวงอาเซียน เป็น 4 ระดับ ได้แก่

- ชั้นพิเศษ-ทางด่วน ที่ควบคุมทางเข้า-ออก สมบูรณ์แบบ
- ชั้นที่ 1 ทางหลวง 4 ช่องจราจร
- ชั้นที่ 2 ทางหลวงลาดยาง 2 ช่องจราจร ผิวทางกว้าง 7 เมตร
- ชั้นที่ 3 ทางหลวงลาดยาง 2 ช่องจราจร ผิวทางกว้าง 6 เมตร

แผนที่แสดงทางหลวงอาเซียน และสภาพทางด่วนในประเทศสิงคโปร์ มาเลเซีย และไทย

9.2 กรอบความตกลงอาเซียนว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าผ่านแดน (ASEAN Framework Agreement on the Facilitation of Goods in Transit) มีวัตถุประสงค์ที่จะให้ประเทศสมาชิกอาเซียนอนุญาตให้รถยนต์ขนส่งที่จดทะเบียนในประเทศสมาชิกหนึ่งสามารถขนส่งสินค้าผ่านแดนไปยังอีกประเทศหนึ่งได้

9.3 ความตกลงหลายฝ่ายและพิธีสารว่าด้วยการเปิดเสรีบริการขนส่งเฉพาะสินค้าของอาเซียน (Multilateral Agreement on the Full Liberalization of All Cargo Air Services) มีวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมการขนส่งสินค้าในอาเซียนด้วยกัน โดยเปิดเสรีเที่ยวบินขนส่งเฉพาะสินค้าระหว่างประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มประเทศอาเซียน โดยไม่มีข้อจำกัดทั้งในเรื่องของจำนวนความจุความถี่ของบริการเส้นทางบินและสิทธิรับขนการจราจร ซึ่งจะทำให้การขนถ่ายสินค้าระหว่างประเทศในอาเซียนเป็นไปได้อย่างสะดวก อันจะส่งผลให้สภาพเศรษฐกิจโดยรวมในภูมิภาคสามารถเจริญเติบโตขึ้นได้อย่างรวดเร็ว

9.4 ความตกลงหลายฝ่ายและพิธีสารว่าด้วยการเปิดเสรีบริการขนส่งผู้โดยสารทางอากาศของอาเซียน (Multilateral Agreement on the Liberalization of Passenger Air Services) การจัดทำความตกลงหลายฝ่ายว่าด้วยการเปิดเสรีการบินในส่วนของผู้ให้บริการขนส่งผู้โดยสาร เป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและการส่งออกสินค้าของไทยและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการให้มีการเปิดเสรีการบิน และส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการบินในภูมิภาคนี้ด้วย

10. ความร่วมมือด้านพลังงานในอาเซียน (ASEAN Energy Cooperation)

มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงและความยั่งยืนในการจัดหาพลังงาน การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพในภูมิภาคอาเซียน และการจัดการด้านความต้องการพลังงานอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านสภาพสิ่งแวดล้อม และการช่วยเหลือกันในการแข่งขันปิโตรเลียมในภาวะฉุกเฉิน โครงสร้างความร่วมมือด้านพลังงาน ประกอบด้วย การประชุมระดับรัฐมนตรีอาเซียน คณะทำงาน และคณะกรรมการ ใน 5 สาขา ได้แก่

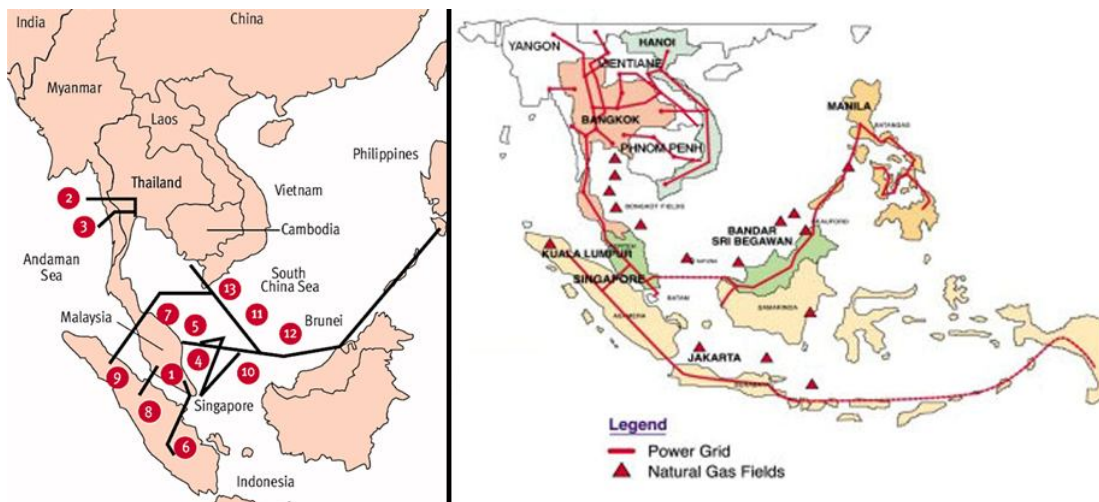
10.1 คณะทำงานด้านถ่านหิน

10.2 คณะทำงานด้านประสิทธิภาพพลังงานและการอนุรักษ์พลังงาน

10.3 คณะทำงานด้านพลังงานใหม่และพลังงาน

10.4 คณะกรรมการด้านปิโตรเลียม ซึ่งประกอบด้วยบริษัทน้ำมันแห่งชาติของประเทศสมาชิกอาเซียน

10.5 คณะกรรมการด้านการไฟฟ้า ซึ่งประกอบด้วยผู้ว่าการการไฟฟ้าของแต่ละประเทศ การดำเนินการระยะแรกของโครงการเครือข่ายด้านพลังงานอาเซียนครอบคลุม 2 โครงการหลัก คือ โครงการเชื่อมโยงระบบสายส่งไฟฟ้าอาเซียน และโครงการท่อส่งก๊าซธรรมชาติอาเซียน

ภาพซ้าย : แผนที่เครือข่ายท่อส่งก๊าซธรรมชาติอาเซียน (Trans-ASEAN Natural Gas Pipeline หรือ TAGP)

ภาพขวา : แผนที่แสดงระบบเชื่อมโยงสายส่งไฟฟ้าอาเซียน และแหล่งก๊าซธรรมชาติในอาเซียน

11. ความตกลงด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Agreement) ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวในกรอบอาเซียนและอาเซียน + 3

ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 8 ที่กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย กัมพูชา เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2545 ได้ลงนามในความตกลงด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Agreement) เพื่อส่งเสริมให้อาเซียนเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว โดยเน้นความร่วมมือใน 7 ด้าน คือ การอำนวยความสะดวกการเดินทางในอาเซียนและระหว่างประเทศ การอำนวยความสะดวกด้านขนส่ง การขยายตลาดการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ ความปลอดภัยและความมั่นคงของการท่องเที่ยว การตลาดและการส่งเสริมร่วมกัน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

อาเซียนจัดการประชุมด้านการท่องเที่ยว (ASEAN Tourism Forum หรือ ATF) เป็นประจำทุกปีในเดือนมกราคม โดยหมุนเวียนจัดในประเทศสมาชิก นับเป็นการประชุมด้านการท่องเที่ยวที่ยิ่งใหญ่และประสบความสำเร็จมากที่สุดในโลก โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน โรงแรม รีสอร์ท สายการบิน ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว รวมถึงนักเขียนด้านการท่องเที่ยว มีโอกาสทำความรู้จักและเจรจาธุรกิจด้านการท่องเที่ยว และอาเซียนยังได้ริเริ่มความร่วมมือในการจัดทำความตกลงการตรวจลงตราเพียงครั้งเดียว (Single Visa) แต่ใช้เดินทางได้หลายประเทศ โดยนำร่องโดยไทยและกัมพูชา

นอกจากนี้ ความตกลงด้านการท่องเที่ยวยังได้ขยายไปยังประเทศอาเซียน+3 เกาหลี จีน ญี่ปุ่น โดยมีความร่วมมือระหว่างองค์การการท่องเที่ยวของไทยกับของเกาหลีเพื่อพัฒนาศักยภาพของภาคเศรษฐกิจไทย และให้ประเทศ+3 เสนอแนวทางความร่วมมือกับประเทศสมาชิกอาเซียนที่ชัดเจนเพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกัน

อ้างอิง

การรวมตัวทางเศรษฐกิจของอาเซียน เอกสารเผยแพร่ออนไลน์ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ (www.mfa.go.th/asean/asean_web/docs/asean_economy.doc)

มารู้จักอาเซียนกันเถอะ เอกสารเผยแพร่และสื่อประชาสัมพันธ์ออนไลน์ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ (http://www.mfa.go.th/asean/asean_web/media/asean_book.pdf)

เขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) เอกสารเผยแพร่ออนไลน์ ศูนย์ศึกษาความร่วมมือระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ICSC : International Cooperation Study Center (<http://www.apecthai.org/2008/upload/5870AFTA>)

ความร่วมมือด้านการลงทุน (ASEAN Investment Area: AIA) เอกสารเผยแพร่ออนไลน์ ศูนย์ศึกษาความร่วมมือระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ICSC : International Cooperation Study Center (<http://www.apecthai.org/2008/upload/9558AIA.pdf>)

ความร่วมมือด้านอุตสาหกรรม(ASEAN Industrial Cooperation Scheme: AICO) เอกสารเผยแพร่
ออนไลน์ ศูนย์ศึกษาความร่วมมือระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ICSC : International Cooperation
Study Center (<http://www.apecthai.org/2008/upload/5306AICO.pdf>)

ความร่วมมือด้านขนส่งของอาเซียน (ASEAN Transport Cooperation) เอกสารเผยแพร่ออนไลน์
ศูนย์ศึกษาความร่วมมือระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ICSC : International Cooperation Study
Center (<http://www.apecthai.org/2008/upload/3058Transportation.pdf>)

ความร่วมมือด้านพลังงานในอาเซียน (ASEAN Energy Cooperation) เอกสารเผยแพร่ออนไลน์ ศูนย์
ศึกษาความร่วมมือระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ICSC : International Cooperation Study Center
(<http://www.apecthai.org/2008/upload/999Energy.pdf>)

ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวในกรอบอาเซียนและอาเซียน + 3 เอกสารเผยแพร่ออนไลน์ ศูนย์
ศึกษาความร่วมมือระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ICSC : International Cooperation Study Center
(<http://www.apecthai.org/2008/upload/3052Tourism.pdf>)

ใบความรู้ที่ 7 ความร่วมมือด้านสังคมและวัฒนธรรม

ใบความรู้ รายวิชาเลือก อาเซียนศึกษา สาระการพัฒนาสังคม ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

ความร่วมมือของอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ความร่วมมือเฉพาะด้าน” คือ ความร่วมมือด้านอื่นๆ ที่มีใช้ด้านการเมืองและเศรษฐกิจ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อแก้ไขปัญหาสังคมที่ส่งผลกระทบต่อในระดับภูมิภาค พัฒนาและเสริมสร้างสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรในภูมิภาคให้ดีขึ้น รวมถึงลดผลกระทบทางสังคมที่เกิดจากการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจของอาเซียน ส่งเสริมและรักษาเอกลักษณ์ ประเพณีและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของแต่ละประเทศ ตลอดจนส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนในแต่ละประเทศสมาชิก

ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 9 ปี 2546 ที่บาหลี ผู้นำประเทศอาเซียน เห็นชอบให้จัดตั้งประชาคมอาเซียน ซึ่งประกอบด้วย 3 เสาหลัก ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์หลัก ได้แก่

1. การสร้างประชาคมแห่งสังคมที่เอื้ออาทร
2. แก้ไขผลกระทบต่อสังคมอันเนื่องมาจากการรวมตัวทางเศรษฐกิจ
3. ส่งเสริมความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและการจัดการดูแลสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้อง
4. ส่งเสริมความเข้าใจระหว่างประชาชนในระดับรากหญ้า การเรียนรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม รวมทั้งรับรู้ข่าวสารเพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงเอกลักษณ์อาเซียน (ASEAN Identity)

แผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ประกอบด้วยความร่วมมือในด้านต่างๆ 6 ด้าน

1. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Development) ให้ความสำคัญกับการศึกษาการลงทุนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ส่งเสริมการจ้างงานที่เหมาะสม ส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศการอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเชิงประยุกต์เสริมสร้างทักษะในการประกอบการสำหรับสตรี เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ พัฒนาสมรรถภาพของระบบราชการ ความร่วมมือในด้านนี้

2. การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม (Social Welfare and Protection) ได้แก่ การขจัดความยากจน เครือข่ายความปลอดภัยทางสังคมและความคุ้มครองกันจากผลกระทบด้านลบจากการรวมตัวอาเซียนและโลกาภิวัตน์ ส่งเสริมความมั่นคงและความปลอดภัยด้านอาหาร การเข้าถึงการดูแลสุขภาพและส่งเสริมการดำรงชีวิตที่มีสุขภาพ การเพิ่มศักยภาพในการควบคุมโรคติดต่อ รับประทานอาเซียนที่ปลอดภัยเสพติด การสร้างรัฐที่พร้อมรับกับภัยพิบัติและประชาคมที่ปลอดภัยยิ่งขึ้น

3. สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice and Rights) ได้แก่ การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการสำหรับสตรี เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ การคุ้มครองและส่งเสริมแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ

4. ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Sustainability) ได้แก่ การจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของโลก การจัดการและการป้องกันปัญหามลพิษทางสิ่งแวดล้อมข้ามแดน ส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมเทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมคุณภาพมาตรฐานการดำรงชีวิตในเขตเมือง การประสานนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและฐานข้อมูล ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรชายฝั่ง และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน ส่งเสริมการจัดการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ส่งเสริมความยั่งยืนของทรัพยากรน้ำจืด การตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการจัดการต่อผลกระทบ ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน

5. การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน (Building an ASEAN Identity) ส่งเสริมการตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนและความรู้สึกของการเป็นประชาคม การส่งเสริมและการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของอาเซียน ส่งเสริมการสร้างสรรค์ด้านวัฒนธรรมและอุตสาหกรรม การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับชุมชน

6. การลดช่องว่างทางการพัฒนา (Narrowing the Development Gap)

การดำเนินงานความร่วมมือเหล่านี้ อาเซียนได้ดำเนินการทั้งในรูปแบบของความตกลงในระดับต่างๆ (MOU/ Agreement/ Declaration) และโครงการความร่วมมือ ทั้งระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนด้วยกันและ ระหว่างอาเซียนกับประเทศภายนอกภูมิภาค ซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเทศคู่เจรจา ทั้งในกรอบอาเซียน+1 และอาเซียน+3 และองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ความร่วมมือทางด้านสังคมและวัฒนธรรม

อ้างอิง

ความร่วมมือของอาเซียนด้าน Functional Cooperation เอกสารเผยแพร่ออนไลน์ ศูนย์ศึกษาความร่วมมือระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ICSC : International Cooperation Study Center (<http://www.apecthai.org/2008/upload/1298Overview.pdf>)

ข้อมูลทั่วไปของประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ (<http://www.mfa.go.th/web/3020.php?sid=4153>)

ใบความรู้ที่ 8 ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของอาเซียน

ใบความรู้ รายวิชาเลือก อาเซียนศึกษา สาระการพัฒนาสังคม ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของอาเซียน

1. ประเทศสมาชิกอาเซียน มีสภาพภูมิศาสตร์คล้ายคลึงกัน จึงมีสินค้าเกษตรหรือแร่ธาตุที่คล้ายคลึงกัน บางครั้งจึงมีการแย่งตลาดกันเอง และสินค้าส่วนใหญ่เป็นผลผลิตทางการเกษตรที่ยังไม่ได้แปรรูป ทำให้ราคาสินค้าตกต่ำ นโยบายเขตการค้าเสรีในภูมิภาคนี้จึงดำเนินไปอย่างช้ามาก จะแก้ไขปัญหานี้ได้จะต้องมีการแบ่งการผลิตตามความถนัดของแต่ละประเทศแล้วนำมาแลกเปลี่ยนกัน จึงจะเกิดการรวมกลุ่มกันได้ แต่ถ้าต่างคนต่างผลิตโดยไม่มีการกำหนดมาตรฐานร่วมกันในการวางแผนการผลิตก็ถือว่าเป็นปัญหาใหญ่ในการรวมกลุ่ม

2. สินค้าอุตสาหกรรมในกลุ่มอาเซียนนั้นก็ใช่ว่าจะเป็นอุตสาหกรรมประเภทเดียวกัน แต่ละประเทศต่างก็มุ่งจะพัฒนาประเทศให้เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วตามแบบอย่างตะวันตก จึงต้องมีการจัดซื้อเทคโนโลยีขั้นสูง ประเทศในกลุ่มอาเซียนที่พอจะผลิตสินค้าเทคโนโลยีได้ก็คือสิงคโปร์ แต่ประเทศสมาชิกก็เกียจคร้านไม่มีคุณภาพ จึงจำเป็นที่จะต้องพึ่งพาสินค้าจากประเทศอุตสาหกรรมนอกกลุ่มอาเซียน ทำให้การค้าขายระหว่างกันในกลุ่มอาเซียนทำได้ยาก วิธีการแก้ไขจะต้องมีการแบ่งงานกันทำ และยอมรับสินค้าประเทศในภูมิภาคเดียวกัน รวมทั้งจะต้องมีการพัฒนาคุณภาพสินค้าภายในกลุ่มประเทศอาเซียนให้ดีขึ้น

3. ประเทศในอาเซียนพยายามพัฒนาอุตสาหกรรมภายในประเทศเพื่อทดแทนการนำเข้า แต่ละประเทศพยายามส่งเสริม พัฒนา และคุ้มครองอุตสาหกรรมในประเทศตน โดยการใช้กำแพงภาษีหรือกำหนดโควตา ซึ่งสวนทางกับหลักการในการรวมกลุ่มและตลาดการค้าเสรี ซึ่งเป็นประเทศสมาชิกมารวมกลุ่มกันต้องยกเลิกข้อเลือกปฏิบัติทางการค้าระหว่างประเทศเพื่อก่อให้เกิดการค้าเสรี (Free Trade) ดังนั้นข้อตกลงใน AFTA ของอาเซียนหลายข้อจึงยังไม่ได้รับการปฏิบัติ

4. ประเทศสมาชิกยังคงปกป้องผลประโยชน์แห่งชาติของตนเป็นหลัก และการหารายได้เข้าของรัฐประเทศในอาเซียนมีลักษณะเหมือนกัน คือรายได้หลักของประเทศมาจากการเก็บภาษีศุลกากร สินค้าขาเข้าและขาออก ซึ่งการรวมกลุ่มเป็นประชาคมอาเซียนให้ยกเลิกการเก็บภาษีระหว่างกันหรือเก็บภาษีให้น้อยลง แต่ประเทศสมาชิกไม่สามารถสละรายได้ในส่วนนี้ได้ เนื่องจากเป็นเงินที่ต้องนำมาพัฒนาประเทศ การรวมกลุ่มเพื่อให้เกิดการค้าเสรีระหว่างประเทศในภาคีจึงยังทำได้ยาก

5. ความแตกต่างกันทางการเมืองและการปกครอง กฎบัตรอาเซียนได้กำหนดไว้ชัดเจนถึงหลักการประชาธิปไตยและให้ประเทศสมาชิกยึดมั่นต่อรัฐบาลที่มาจากวิถีทางรัฐธรรมนูญ การสร้างประชาคมความมั่นคงอาเซียนก็จะช่วยยกระดับความร่วมมือในการส่งเสริมประชาธิปไตยของแต่ละ

ประเทศอันมีผลต่อความสงบเรียบร้อยทางการเมืองในภูมิภาคด้วย แต่การปกครองของประเทศสมาชิกอาเซียนมีหลากหลายรูปแบบ ประกอบด้วย

5.1 แบบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา มี 4 ประเทศ คือ ไทย กัมพูชา สิงคโปร์ และมาเลเซีย

5.2 ประชาธิปไตยในระบบประธานาธิบดี 2 ประเทศ คือ อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์

5.3 เผด็จการสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ 2 ประเทศ คือ ลาวและเวียดนาม

5.4 เผด็จการทหาร 1 ประเทศ คือ เมียนมาร์ หรือพม่า

5.5 สมบูรณาญาสิทธิราชย์ 1 ประเทศ คือ บรูไน

สมาชิกในกลุ่มอาเซียนมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด สมาชิกบางประเทศยังมีปัญหาด้านความเป็นประชาธิปไตย และยังคงปกครองในรูปแบบเผด็จการและต้องการรักษาอำนาจของตนไว้ ทำให้อาเซียนพัฒนาได้อย่างยากลำบาก

6. ความขัดแย้งระหว่างประเทศอาเซียน ประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียนยังมีปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศอยู่ เช่น ปัญหาพรมแดนระหว่างประเทศไทย - กัมพูชา ปัญหาพรมแดนระหว่างมาเลเซีย - ฟิลิปปินส์ - อินโดนีเซีย

7. ความแตกต่างด้านสังคมและวัฒนธรรม ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นดินแดนซึ่งมีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา โดยสามารถแบ่งกลุ่มประเทศตามศาสนาที่ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศนับถือได้ ดังนี้

- ประเทศที่ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม คือ บรูไน อินโดนีเซีย และมาเลเซีย
- ประเทศที่ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คือ กัมพูชา ลาว พม่า เวียดนาม สิงคโปร์ และประเทศไทย
- ส่วนในฟิลิปปินส์ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาคริสต์

นอกเหนือจากความแตกต่างทางศาสนาแล้ว ปัญหาชนกลุ่มน้อยที่มีจำนวนมาก ซึ่งแน่นอนว่าย่อมจะมีความแตกต่างทางความเชื่อ วิถีชีวิต ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม ก็เป็นอุปสรรคต่อการหลอมรวมสร้างความเป็นหนึ่งเดียว

ใบความรู้ที่ 9 ความหมายและวัตถุประสงค์ของ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

ใบความรู้ รายวิชาเลือก อาเซียนศึกษา สาระการพัฒนาสังคม ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) คืออะไร

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) เป็นการรวมกลุ่มของประเทศสมาชิกของอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ โดยให้ความสำคัญในการเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจร่วมกันอย่างต่อเนื่อง หลังจากการดำเนินการไปสู่การจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน หรืออาฟตา (ASEAN Free Trade Area : AFTA) ได้บรรลุเป้าหมายในปี 2546 ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit) ครั้งที่ 8 เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2545 ได้เห็นชอบให้อาเซียนกำหนดทิศทางการดำเนินงานเพื่อมุ่งไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (European Economic Community: EEC) และให้อาเซียนปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานภายในของอาเซียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในการประชุมสุดยอดอาเซียนในปี 2546 ผู้นำอาเซียนได้ออกแถลงการณ์ Bali Concord II เห็นชอบให้มีการรวมตัวไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนหรือ AEC ภายในปี 2563 และให้เร่งรัดการรวมกลุ่มเพื่อเปิดเสรีสินค้าและบริการสำคัญ 11 สาขา (priority sectors) ได้แก่ การท่องเที่ยว การบิน ยานยนต์ ผลิตภัณฑ์ไม้ ผลิตภัณฑ์ยาง สิ่งทอ อิเล็กทรอนิกส์ สินค้าเกษตร ประมง เทคโนโลยีสารสนเทศ และสุขภาพ และต่อมาได้เพิ่มสาขาโลจิสติกส์เป็นสาขาที่ 12

การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนยังจะช่วยยกระดับความร่วมมือด้านสังคมและวัฒนธรรมเพื่อแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อ โดยตรงต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน เช่น ปัญหาความยากจน โรคติดต่อ ยาเสพติด สิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติทางธรรมชาติ แรงงาน ผู้ด้อยโอกาส โดยสิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่ประชาชนไทย และอาเซียน จะอยู่ในสังคมที่มีความแข็งแกร่งมีจริยธรรมและธรรมาภิบาล และก่อให้เกิดความพอเพียงในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

ที่มาของข้อมูล

เอกสาร “ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” ฉบับประชาชน โดยกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

ใบความรู้ที่ 10

เป้าหมายของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

ใบความรู้ รายวิชาเลือก อาเซียนศึกษา สาระการพัฒนาสังคม ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

เป้าหมายของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีเป้าหมายด้านเศรษฐกิจหลักที่สำคัญในการขับเคลื่อนความร่วมมือระหว่างประเทศอาเซียน และให้ความสำคัญในการเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจร่วมกันอย่างต่อเนื่อง หลังจากการดำเนินการไปสู่การจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนหรืออาฟตา (ASEAN Free Trade Area: AFTA) ได้บรรลุเป้าหมายในปี 2546 ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit) ครั้งที่ 8 เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2545 ได้เห็นชอบให้อาเซียนกำหนดทิศทางการดำเนินงานเพื่อมุ่งไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ภายในปี 2563 และให้อาเซียนปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานภายในของอาเซียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ต่อมาได้เร่งเป้าหมายเป็นปี 2558

การไปสู่เป้าหมายสุดท้ายของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจตามที่ระบุไว้ในวิสัยทัศน์อาเซียน 2020 ซึ่งจะตั้งอยู่บนพื้นฐานของการประสานผลประโยชน์ของประเทศสมาชิกโดยการส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในเชิงลึกและกว้างขวางมากขึ้น ผ่านความร่วมมือที่มีอยู่ในปัจจุบันและแผนการดำเนินงานใหม่ภายใต้กรอบระยะเวลาที่ชัดเจน โดยเป้าหมายในการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียนตามแถลงการณ์บาหลี ฉบับที่ 2 (Bali Concord II) มีดังนี้

1. การเป็นตลาดเดียวและฐานการผลิตร่วม โดยให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานฝีมืออย่างเสรี และการเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างเสรีมากขึ้น
2. การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของอาเซียน ซึ่งจะให้ความสำคัญกับประเด็นด้านนโยบายอื่นๆ ที่จะช่วยส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ เช่น กรอบนโยบายการแข่งขันของอาเซียน สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา นโยบายภาษี และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (การเงิน การขนส่ง และเทคโนโลยีสารสนเทศ)
3. การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค สนับสนุนการพัฒนา SMEs และเสริมสร้างขีดความสามารถผ่านโครงการต่างๆ เช่น IAI (Initiative for ASEAN Integration) และ ASEAN-help-ASEAN Programs เป็นต้น
4. การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก เน้นการปรับประสานนโยบายเศรษฐกิจของอาเซียนกับประเทศภายนอกภูมิภาค เช่น การจัดทำเขตการค้าเสรี การให้สิทธิพิเศษด้านการลงทุนภายใต้เขตการค้า

ลงทุนอาเซียน (AIA) กับนักลงทุนภายนอกอาเซียน และการสร้างเครือข่ายในด้านการผลิต/จำหน่าย เป็นต้น

หากอาเซียนสามารถสร้างประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้สำเร็จ ไทยจะได้ประโยชน์จากการขยายการส่งออก โอกาสทางการค้า และเปิดโอกาสการค้าบริการในสาขาที่ไทยมีความเข้มแข็ง เช่น การท่องเที่ยว โรงแรมและภัตตาคาร สุขภาพ ฯลฯ ซึ่งอาเซียนยังมีความต้องการด้านการบริการเหล่านี้ อีกมาก นอกจากนี้ยังจะช่วยเสริมสร้างโอกาสในการดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมายังอาเซียน ซึ่งจะเพิ่มอำนาจการต่อรองของอาเซียนในเวทีการค้าโลก และยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในอาเซียนโดยรวม

อ้างอิง

“แผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” เอกสารเผยแพร่ออนไลน์ กรมอาเซียน กระทรวงต่างประเทศ (<http://www.mfa.go.th/asean/blueprint-AEC-thai 201.doc>)

ใบความรู้ที่ 11

แนวทางการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การเป็น AEC

ใบความรู้ รายวิชาเลือก อาเซียนศึกษา สาระการพัฒนาสังคม ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

การจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) เป็นเป้าหมายที่ท้าทายสำหรับไทย ซึ่งไทยจำเป็นต้องเร่งดำเนินการและเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ ทั้งนี้การดำเนินงานเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ที่ผ่านมามีผลสำเร็จพอสมควร เห็นได้จากปริมาณการค้าภายในอาเซียนที่ขยายตัวมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ในด้านการลงทุนยังไม่บรรลุผล เนื่องจากปริมาณการลงทุนทั้งจากภายในและภายนอกอาเซียนยังอยู่ในระดับต่ำมาก

นอกจากนี้ ประเทศจีนและอินเดียเริ่มมีบทบาทมากขึ้นในภูมิภาค และเป็นแหล่งดึงดูดในด้านเศรษฐกิจสำคัญ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอาเซียนแต่ละประเทศที่มีเศรษฐกิจเล็กมาก จึงมีความจำเป็นที่อาเซียนจะต้องเร่งดำเนินการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในเพื่อไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในลักษณะเดียวกับ EU โดยจะต้องจัดทำแผนงานและดำเนินการตามอย่างเคร่งครัด และจำเป็นต้องมีกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิก

ทั้งนี้ อาเซียนได้ตกลงที่จะเปิดเสรีด้านการค้า สินค้าและบริการให้เร็วขึ้นกว่ากำหนดการเดิมในสาขาสินค้าและบริการสำคัญ 11 สาขา ซึ่งต่อมาได้เพิ่มสาขาที่ 12 คือสาขาโลจิสติกส์ เพื่อเป็นการนำร่อง และส่งเสริมการผลิตสินค้า โดยใช้วัตถุดิบและชิ้นส่วนที่ผลิตภายในอาเซียน ซึ่งเป็นไปตามแผนการดำเนินการเพื่อมุ่งไปสู่การเป็น AEC และได้มอบหมายให้ประเทศต่างๆ ทำหน้าที่รับผิดชอบเป็นผู้ประสานงานหลัก (Country Coordinators) ในแต่ละสาขาดังนี้

- พม่า สาขาผลิตภัณฑ์เกษตร และสาขาประมง
- มาเลเซีย สาขาผลิตภัณฑ์ยาง และสาขาสิ่งทอ
- อินโดนีเซีย สาขายานยนต์ และสาขาผลิตภัณฑ์ไม้
- ฟิลิปปินส์ สาขาอิเล็กทรอนิกส์
- สิงคโปร์ สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ และสาขาสุขภาพ
- ไทย สาขาการท่องเที่ยว และสาขาการบิน
- เวียดนาม สาขาโลจิสติกส์

การที่ไทยได้รับเป็นประเทศผู้ประสานงานหลักในสาขาการท่องเที่ยวและการบินนั้น สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่จะผลักดันให้ไทยเป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวและการบินในภูมิภาคนี้

นอกจากนี้ ที่ประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน ได้เห็นชอบและมอบหมายให้ที่ประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส (SEOM) จัดทำพิมพ์เขียว AEC Blueprint เพื่อเป็นแผนงานภาพรวมที่จะระบุกิจกรรมด้านเศรษฐกิจครอบคลุมทั้งสินค้า/บริการ การลงทุน แรงงาน และเงินลงทุนที่จะเปิดเสรีมากขึ้นในอนาคต เพื่อจะกำหนดทิศทาง แผนงานในด้านเศรษฐกิจที่ต้องดำเนินงานให้ชัดเจนตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดจนกว่าจะบรรลุเป้าหมาย

แผนการดำเนินงาน (Roadmap) ของ 12 สาขาสำคัญ

1. การเร่งลดภาษีสินค้าใน 9 สาขา (ผลิตภัณฑ์เกษตร/ ประมง/ ผลิตภัณฑ์ไม้/ ผลิตภัณฑ์ยาง/ สิ่งทอ/ยานยนต์/ อิเล็กทรอนิกส์/ เทคโนโลยีสารสนเทศ/ สาขาสุขภาพ) ให้เร็วขึ้นจากกรอบอาฟตา 3 ปี โดย ประเทศสมาชิกเก่าจากเดิมปี 2553 เป็นปี 2550 และอาเซียนใหม่ (CLMV) จากปี 2558 เป็นปี 2555
2. การขจัดมาตรการที่มีใช้ภาษี โดยการปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้ WTO ในเรื่องอุปสรรคทางเทคนิคมาตรฐานสุขอนามัย และการขออนุญาตนำเข้า รวมทั้งพัฒนาแนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสมในเรื่องดังกล่าวสำหรับประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อนำไปสู่การลด/เลิกมาตรการที่เป็นอุปสรรคทางการค้า
3. การปรับปรุงกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าให้มีความโปร่งใส มีมาตรฐานที่เป็นสากล และอำนวยความสะดวกให้แก่เอกชนมากขึ้น
4. การค้าบริการ ตั้งเป้าหมายการเจรจาเปิดเสรีการค้าบริการอย่างชัดเจน เพื่อให้การค้าบริการของอาเซียนเป็นไปอย่างเสรีมากขึ้น และพัฒนาระบบการยอมรับร่วมกัน เพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบวิชาชีพในสาขาบริการ รวมทั้งส่งเสริมการลงทุนของอาเซียนไปยังประเทศที่สาม
5. การลงทุน เร่งเปิดเสรีสาขาการลงทุนภายใต้กรอบความตกลงด้านการลงทุนของอาเซียน โดยการลด/ยกเลิกข้อจำกัดด้านการลงทุนต่างๆ ส่งเสริมการลงทุนในสาขาอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ และสร้างเครือข่ายด้านการลงทุนของอาเซียนที่มีประสิทธิภาพ
6. การอำนวยความสะดวกด้านพิธีการด้านศุลกากร ในการค้าระหว่างอาเซียนกับประเทศนอกกลุ่ม และพัฒนาระบบพิธีการศุลกากร เพื่ออำนวยความสะดวกในด้านการค้าให้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งพัฒนาเอกสารด้านการค้าและศุลกากรให้มีความเรียบง่ายและสอดคล้องกัน
7. การพัฒนามาตรฐานและความสอดคล้องของผลิตภัณฑ์ พัฒนาการยอมรับมาตรฐานซึ่งกันและกัน ในด้านคุณภาพสินค้า การตรวจสอบ การออกใบรับรอง และปรับปรุงกฎเกณฑ์กฎระเบียบข้อกำหนดสำหรับผลิตภัณฑ์สาขาต่างๆ ให้มีความสอดคล้องกันมากยิ่งขึ้น
8. การเคลื่อนย้ายของนักธุรกิจ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ประกอบวิชาชีพ แรงงานฝีมือ และผู้มีความสามารถพิเศษเพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางให้แก่ธุรกิจ อาทิ การปรับประสานพิธีการ

ตรวจลงตรา การจัดทำ ASEAN Business Card และการเร่งพัฒนามาตรฐานเพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้ามาประกอบวิชาชีพของผู้เชี่ยวชาญ ผู้ประกอบวิชาชีพ แรงงานฝีมือ และผู้มีความสามารถพิเศษภายในอาเซียน

นอกจากมาตรการข้างต้นแล้ว ก็ยังมีเรื่องของการพัฒนาระบบข้อมูล/สถิติการค้าและการลงทุนภายในอาเซียน การส่งเสริมความร่วมมือด้านอุตสาหกรรม (Industrial Complementation) การพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากร การส่งเสริมสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา และการอำนวยความสะดวกในการเดินทางภายในอาเซียน อีกด้วย

ใบความรู้ที่ 12 ประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับจากการ เข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

ใบความรู้ รายวิชาเลือก อาเซียนศึกษา สาระการพัฒนาสังคม ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

ประโยชน์ที่ไทยได้รับจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

หากอาเซียนสามารถสร้างประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ไทยจะได้ประโยชน์หลายประการ เช่น

1. ขยายการส่งออกและโอกาสทางการค้า จากการยกเลิกอุปสรรคภาษีและที่มีใช้ภาษีจะเปิดโอกาสให้สินค้าเคลื่อนย้ายเสรี
2. คาดว่าการส่งออกไทยไปอาเซียนจะสามารถขยายตัวได้ไม่ต่ำกว่า 18 - 20% ต่อปี
3. เปิดโอกาสการค้าบริการ ในสาขาที่ไทยมีความเข้มแข็ง เช่น ท่องเที่ยว โรงแรมและร้านอาหาร สุขภาพ ทำให้ไทยมีรายได้จากการค้าบริการไปต่างประเทศเพิ่มขึ้น
4. สร้างเสริมโอกาสการลงทุน เมื่อมีการเคลื่อนย้ายเงินทุนได้เสรียิ่งขึ้น อุปสรรคการลงทุนระหว่างอาเซียนจะลดลง อาเซียนจะเป็นเขตการลงทุนที่น่าสนใจทัดเทียมประเทศจีนและอินเดีย
5. เพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการไทย เมื่อมีการใช้ทรัพยากรการผลิตร่วมกัน/เป็นพันธมิตรทางธุรกิจร่วมกับอาเซียนอื่นๆ ทำให้เกิดความได้เปรียบเชิงแข่งขัน (Comparative Advantage) และลดต้นทุนการผลิต
6. เพิ่มอำนาจการต่อรองของไทยในเวทีการค้าโลก สร้างความเชื่อมั่นให้ประชาคมโลก
7. ยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศ ผลการศึกษา แสดงว่า AEC จะทำให้รายได้ที่แท้จริงของอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.3 หรือคิดเป็นมูลค่า 69 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ

ผลกระทบจากประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ถึงแม้ประเทศไทยจะได้ประโยชน์จากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) แต่ประเทศไทยก็ได้รับผลกระทบด้วยเช่นกัน เช่น

1. การเปิดตลาดเสรีการค้าและบริการย่อมจะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมและผู้ประกอบการในประเทศที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันต่ำ
2. อุตสาหกรรมและผู้ประกอบการในประเทศต้องเร่งปรับตัว

แนวทางรองรับผลกระทบ

ถึงแม้ประเทศไทยจะได้รับผลกระทบจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อย่างไรก็ตาม ภาครัฐเองก็ไม่ได้นิ่งนอนใจต่อผลกระทบที่จะเกิดขึ้น โดยเฉพาะกิจการ/อุตสาหกรรมที่ไม่มีความพร้อมในการแข่งขัน โดยแผนงานรองรับผลกระทบที่ได้มีการดำเนินงานมาแล้ว ได้แก่

1. **การจัดตั้งกองทุนเพื่อการปรับตัวของภาคการผลิตและบริการ** ที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า (ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2550) เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ผลิตและผู้ประกอบการสินค้าเกษตรแปรรูป สินค้าอุตสาหกรรม และบริการที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้าให้สามารถปรับตัวหรือปรับเปลี่ยนให้สามารถแข่งขันได้

2. **มาตรการป้องกันผลกระทบ** ก่อนหน้านี้ กระทรวงพาณิชย์ได้เสนอจัดทำกฎหมายซึ่งได้ผ่านสภานิติบัญญัติออกมาเป็น พ.ร.บ. มาตรการป้องกันการนำเข้าที่เพิ่มขึ้น (Safeguard Measure) ซึ่งหากการดำเนินการตาม AEC Blueprint ก่อให้เกิดผลกระทบก็สามารถนำกฎหมายนี้มาใช้ได้

3. **การจัดตั้งคณะอนุกรรมการดำเนินการตามแผนงานไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน** (ตามคำสั่ง กนศ. ที่ 1/2550 ลงวันที่ 14 มิถุนายน 2550) เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนงานและเตรียมการรองรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในการดำเนินงานไปสู่การเป็น AEC โดยมีปลัดกระทรวงพาณิชย์เป็นประธาน

ใบความรู้ที่ 13 ประวัติความเป็นมา ความสำคัญ วัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่ไทยได้รับการเข้าร่วม AFTA

ใบความรู้ รายวิชาเลือก อาเซียนศึกษา สาระการพัฒนาสังคม ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

เขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) หรือเรียกว่า อาฟตา เป็นข้อตกลงทางการค้าของอาเซียน (ASEAN) ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศที่มีวัตถุประสงค์ มีผลผลิตทางการเกษตรอย่างอุดมสมบูรณ์ และมีสินค้าอุตสาหกรรมที่มีคุณภาพใกล้เคียงกับที่ผลิตได้ในส่วนต่างๆ ของโลก ทั้งยังเป็นตลาดใหญ่ที่มีศักยภาพทางการซื้อสูง

ประวัติความเป็นมา

จากการประชุมผู้นำอาเซียน ณ ประเทศสิงคโปร์ เมื่อ พ.ศ.2535 อันประกอบด้วย ไทย บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย และสิงคโปร์ ได้ตกลงที่จะขายสินค้าระหว่างกันอย่างเสรี (ยกเว้นสินค้าเกษตร) เพื่อส่งเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิก โดยตั้งเป้าหมายที่จะลดอัตราภาษีศุลกากรระหว่างกันให้เหลือร้อยละ 0-5 ภายใน พ.ศ.2546 ซึ่งจะเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2536 เป็นต้นไป เรียกข้อตกลงทางการค้าของกลุ่มอาเซียนนี้ว่า “เขตการค้าเสรีอาเซียน”

สาเหตุสำคัญของการก่อตั้ง AFTA คือ ประเทศต่างๆ เกือบทั่วโลกต่างค้าขายและขาดดุลการค้ากับญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา ประกอบกับการที่สหภาพโซเวียตล่มสลายลง ทำให้หลายประเทศต่างหวาดหวั่นว่า การลงทุนจากต่างประเทศจะหลั่งไหลไปยังยุโรปตะวันออกและสาธารณรัฐที่แยกตัวออกมาจากสหภาพโซเวียต ไม่มาลงทุนในประเทศของตน จะทำให้ประสบกับภาวะฝืดเคืองและเศรษฐกิจถดถอย จึงหาทางที่จะร่วมมือกันทางด้านเศรษฐกิจอย่างใกล้ชิด กลุ่มแรก คือ ประชาคมยุโรป ได้ตกลงที่จะรวมตัวกันเป็นตลาดเดียวภายใน พ.ศ.2535 และใช้มาตรการทางการค้า เพื่อรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของกลุ่ม เช่น การกำหนดอัตราภาษีศุลกากรใหม่ การกำหนดมาตรฐานสินค้านำเข้า การจำกัดโควตาสินค้านำเข้า เป็นต้น มาตรการเหล่านี้ทำให้กลุ่มอาเซียนเห็นว่าจะจะเป็นสาเหตุทำให้สินค้าของตนขายได้น้อยลง จึงร่วมมือกันจัดตั้งเขตการค้าเสรีขึ้นในรูปแบบที่คล้ายคลึงกัน

วัตถุประสงค์ในการก่อตั้ง

1. เพื่อให้การขายสินค้าภายในอาเซียนเป็นไปโดยเสรีมีอัตราภาษีต่ำและปราศจากข้อจำกัดทางการค้า
2. เพื่อดึงดูดนักลงทุนต่างชาติให้มาลงทุนในอาเซียน
3. เพื่อจะได้มีอำนาจต่อรอง และเป็นเวทีแสดงความคิดเห็น หากได้รับความกดดัน หรือถูกเอารัดเอาเปรียบทางการค้าจากประเทศอื่นๆ

ผลการปฏิบัติงาน

AFTA ได้ดำเนินการลดภาษีสินค้าระหว่างประเทศที่มีแหล่งกำเนิดในอาเซียน ดังนี้

1. สินค้าลดปกติ กำหนดให้ลดอัตราภาษีศุลกากรระหว่างกัน เหลือร้อยละ 0.5 ภายใน 10 ปี คือ ภายในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2546 ยกเว้นสมาชิกใหม่ของอาเซียน คือ เวียดนาม ลาว พม่า และ กัมพูชา ให้เลื่อนเวลาสิ้นสุดการลดภาษีออกไป
2. สินค้าเร่งลดภาษี ประกอบด้วยสินค้า 15 สาขา ได้แก่ ปูนซีเมนต์ ปุ๋ย ผลิตภัณฑ์หนัง เยื่อกระดาษ สิ่งทอ อัญมณีและเครื่องประดับ เครื่องใช้ไฟฟ้า เพอร์นิเจอร์ไม้และหวาย น้ำมันพืช เคมีภัณฑ์ พลาสติก ผลิตภัณฑ์ยาง ผลิตภัณฑ์เซรามิกและแก้ว เกล็ดสัตว์ และแคโทดที่ทำจากทองแดง กำหนดให้ลดอัตราภาษีศุลกากรเหลือร้อยละ 0-5 ภายใน 7 ปี คือสิ้นสุดวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2543
3. สินค้าที่เริ่มลดภาษีช้ากว่าสินค้าอื่นๆ ได้แก่ สินค้าเกษตรไม่สำเร็จรูป เริ่มลดภาษีภายใน พ.ศ.2544-2546 และลดเหลือร้อยละ 0-5 ภายใน พ.ศ. 2553 ยกเว้นสินค้าบางชนิด เช่น ข้าวและน้ำตาลไม่ต้องลดเหลือร้อยละ 0-5 แต่ให้ลดตามอัตราที่ตกลงกัน

ประโยชน์ของ AFTA ต่อไทย

1. ประโยชน์ต่อผู้ผลิต

- 1.1 กระตุ้นให้มีการปรับโครงสร้างการผลิตในประเทศทั้งสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
- 1.2 ยกกระดับความสามารถทางการผลิต
- 1.3 ผู้ผลิตสามารถนำเข้าวัตถุดิบที่ถูกกลง และลดต้นทุนการผลิต
- 1.4 ผู้ผลิตสินค้าของไทย สามารถที่จะใช้ประโยชน์จาก Supply Chain ในอาเซียน เช่น การใช้วัตถุดิบ หรือสินค้ากึ่งสำเร็จรูปจากประเทศอาเซียนอื่นๆ หรืออาจโยกย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศอาเซียนอื่นๆ หรือเลือกใช้ปัจจัยการผลิตที่มีความได้เปรียบสูงสุดจากประเทศอาเซียนอื่นๆ ได้อย่างเต็มที่ เช่น
  - กัมพูชา ลาว พม่า เวียดนาม มีจุดเด่นในด้านทรัพยากรธรรมชาติ วัตถุดิบ และแรงงาน
  - สิงคโปร์ มาเลเซีย มีจุดเด่นในด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม
  - อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เป็นฐานการผลิต เป็นต้น

2. ประโยชน์ต่อผู้ส่งออก – ผู้นำเข้า

2.1 ตลาดสินค้ากว้างขึ้น สามารถรักษาตลาดเดิม เช่น สหรัฐฯ ญี่ปุ่น และขยายตลาดใหม่ เช่น จีน อินเดีย ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์

2.2 เป็นประตูกำลึงการค้าสู่ภูมิภาคใกล้เคียง

2.3 ผู้ส่งออกสามารถขยายการค้าและบริการ และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันจากภานำเข้าของประเทศคู่แข่งที่ลดลง

2.4 สร้างพันธมิตร เพิ่มอำนาจการต่อรอง

2.5 ขยายการส่งออกและโอกาสทางการค้า เมื่ออุปสรรคภานีและมีใช้ภานีระหว่างอาเซียนถูกยกเลิกไป จะเปิดโอกาสให้สินค้าเคลื่อนย้ายเสรี ไทยจะมีโอกาสที่ขยายการส่งออกไปยังอาเซียนได้มากขึ้น

3. ประโยชน์ต่อผู้บริโภค

3.1 ผู้บริโภคซื้อสินค้าได้ในราคาที่ถูกลง เลือซื้อสินค้าได้หลากหลายมากขึ้น

3.2 ผู้บริโภคได้รับความคุ้มครองจากข้อตกลงความร่วมมือระหว่างกันของอาเซียน

4. ประโยชน์ต่อเกษตรกร

4.1 สามารถส่งสินค้าเกษตรออกไปขายได้มากขึ้น เนื่องจากภานีสินค้าเกษตรเป็น 0

4.2 สามารถขยายตลาดสินค้าเกษตรไปยังประเทศนอกกลุ่มได้ และมีอำนาจในการต่อรองที่สูงขึ้น

การเตรียมการของภาครัฐรองรับการเปิดเสรียกเลิกโควต้า

ภาครัฐได้จัดเตรียมแนวทางการใช้มาตรการอื่นๆ ที่ไม่ขัดต่อพันธกรณีภายใต้ AFTA ควบคุมไปกับการยกเลิกโควต้า โดยอาศัยข้อยกเว้นทั่วไปของความตกลงที่อนุญาตให้ประเทศสมาชิกสามารถบังคับใช้มาตรการที่จำเป็นเพื่อปกป้องชีวิต หรือสุขภาพของมนุษย์ สัตว์ และพืช เช่น

- มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS)
- การกำหนดมาตรฐานสินค้า
- ช่องทางและเวลานำเข้าที่เหมาะสม

ใบความรู้ที่ 14

ประโยชน์ที่ไทยได้รับจากการเข้าร่วมกลุ่มอาเซียน

ใบความรู้ รายวิชาเลือก อาเซียนศึกษา สาระการพัฒนาสังคม ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

ตั้งแต่ประเทศไทยเข้าเป็นสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South-East Asian Nations : ASEAN) ตั้งแต่วันที่ 8 สิงหาคม 2510 เป็นต้นมา ไทยได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมในหลายๆ ด้าน ซึ่งเป็นผลมาจากการรวมกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระหว่างประเทศ และช่วยให้เสียงของอาเซียนมีน้ำหนัก เพราะการที่สมาชิกทั้ง 10 ประเทศมีท่าทีเป็นหนึ่งเดียวในเวทีระหว่างประเทศ จะทำให้ประเทศและกลุ่มความร่วมมืออื่นๆ ให้ความเชื่อถือในอาเซียนมากขึ้น ทำயที่สุดแล้วประโยชน์ก็จะตกอยู่ที่ประชาชนในประเทศนั้น ๆ เช่น

1. การเพิ่มการจ้างงานและแก้ไขปัญหาความยากจนในภูมิภาค

แม้ว่าการกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจ การเพิ่มการจ้างงานและการลดปัญหาความยากจน เป็นความรับผิดชอบของรัฐบาลแต่ละประเทศเป็นหลัก แต่ความร่วมมือหลายด้านของอาเซียนก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นการเสริมสร้างเสถียรภาพและความมั่นคงในภูมิภาค ซึ่งส่งผลกระทบต่อการลงทุนและการพัฒนาเศรษฐกิจรวมถึงความเป็นอยู่ของประชาชนในภาพรวม นอกจากนี้ อาเซียนยังได้วางรากฐานสำหรับการรวมตัวทางเศรษฐกิจในภูมิภาค เพื่อสร้างตลาดขนาดใหญ่ที่จะทำให้อาเซียนมีความน่าสนใจและดึงดูดการลงทุนได้เพิ่มขึ้น

2. การส่งเสริมการท่องเที่ยวในภูมิภาค

อาเซียนจัดการประชุมด้านการท่องเที่ยว (ASEAN Tourism Forum-ATF หรือ เอทีเอฟ) เป็นประจำทุกปีในเดือนมกราคม โดยหมุนเวียนกันจัดในประเทศสมาชิก ซึ่งเป็นหนึ่งในการประชุมด้านการท่องเที่ยวที่ยิ่งใหญ่และประสบความสำเร็จมากที่สุดในโลกในระหว่างการประชุม หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน อาทิ โรงแรม รีสอร์ท สายการบินและผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว จะมีโอกาสทำความรู้จักและเจรจาทางธุรกิจกับบริษัทนำเที่ยว ผู้ประกอบการธุรกิจด้านการท่องเที่ยวอื่นๆ รวมถึงนักเขียนด้านการท่องเที่ยวอีกด้วย

ประเทศสมาชิกอาเซียนร่วมมือกันเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว และยังมีโครงการจัดทำรายการโทรทัศน์ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในอาเซียนเพื่อเผยแพร่ ในปี 2545 อาเซียนได้จัดทำข้อตกลงด้านการท่องเที่ยว เพื่อให้ประเทศสมาชิกอาเซียนเปิดเสรีด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกันในภูมิภาค รวมถึงร่วมมือกันในการเสริมสร้างความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวอาเซียน

นอกจากนี้ อาเซียนยังได้ริเริ่มความร่วมมือในการจัดทำความตกลงการตรวจลงตราเพียงครั้งเดียว (Single Visa) แต่ใช้เดินทางเข้าได้หลายประเทศในลักษณะเดียวกับ Schengen Visa ของยุโรป ซึ่งนำร่องโดยไทยและกัมพูชา

3. การส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในภูมิภาค

อาเซียนมีความร่วมมือเรื่องสิ่งแวดล้อมระหว่างกันหลายด้าน ตัวอย่างหนึ่งของความร่วมมือที่เห็นได้ชัดเจนคือ การแก้ปัญหาหมอกควันซึ่งมีสาเหตุจากไฟป่าและไฟบนดินผ่านกรอบความร่วมมือเพื่อป้องกันและบรรเทาผลกระทบของปัญหาหมอกควันข้ามแดน โดยมีการจัดตั้งศูนย์อุตุนิยมวิทยาเฉพาะทางอาเซียนที่สิงคโปร์ เพื่อกำหนดตัวชี้วัดคุณภาพอากาศและระบบการวัดปัญหาอันตรายของไฟ

นอกจากนี้ เพื่อตอบสนองต่อปัญหาไฟป่า ในปี 2540-2541 อาเซียนจึงรับรองแผนปฏิบัติการแก้ปัญหาหมอกควันในภูมิภาคซึ่งเป็นการรวมมาตรการต่างๆ ในการป้องกันไฟป่า ไฟบนดินและการบรรเทาผลกระทบ การศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นโดยในปี 2545 มีการจัดทำความตกลงอาเซียนว่าด้วยมลพิษหมอกควันข้ามแดน ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อปี 2546

ไม่เพียงเท่านั้น อาเซียนยังมีความร่วมมือเพื่ออนุรักษ์มรดกทางธรรมชาติของอาเซียน โดยกำหนดพื้นที่ 27 แห่งให้เป็นพื้นที่คุ้มครองในฐานะมรดกทางธรรมชาติของอาเซียน มีโครงการบริหารจัดการจัดการทรัพยากรน้ำ จัดตั้งศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพอาเซียน และโครงการฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมและระบบนิเวศ รวมทั้งเห็นชอบร่วมกันเรื่องกรกำหนดเกณฑ์คุณภาพน้ำทะเล ตลอดจนรับรองแผนปฏิบัติงานเรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษาและการสร้างความตระหนักรู้ให้กับสาธารณชนในเรื่องสิ่งแวดล้อม

ทั้งนี้ไทยยังได้ประโยชน์จากการกระชับความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในอาเซียนเพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน หมอกควันข้ามแดนและการจัดการทรัพยากรน้ำ

4. การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อในภูมิภาค

การรับมือวิกฤตการณ์โรคซาร์สในปี 2546 ที่ทำให้มีผู้เสียชีวิตจำนวนมากในอาเซียน ทั้งยังส่งผลกระทบต่ออย่างร้ายแรงต่อระบบเศรษฐกิจของหลายประเทศ คือตัวอย่างที่ชัดเจนของความร่วมมือในอาเซียนเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อในภูมิภาค โดยร่วมมือกับประเทศอื่นๆ และองค์การอนามัยโลก

ไทยได้เป็นเจ้าภาพจัดประชุมผู้นำอาเซียนสมัยพิเศษร่วมกับผู้นำจีนที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2546 เพื่อหารือเกี่ยวกับความร่วมมือกันเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคซาร์ส ซึ่งนำไปสู่ความร่วมมือในการตรวจสอบและป้องกันการแพร่ระบาดของโรค เจตนารมณ์อันแน่วแน่ของแต่ละ

ประเทศที่เห็นความสำคัญของการร่วมมือกันช่วยให้การแก้ไขปัญหาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ต่อมาเมื่อมีการแพร่ระบาดของไข้หวัดนก อาเซียนก็ได้ร่วมมือกับประเทศหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาดำเนินมาตรการเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด มีการจัดตั้งคลังวัคซีนทั้งในประเทศและประเทศสมาชิกอื่นๆ เช่น สิงคโปร์และได้ร่วมกันเตรียมอุปกรณ์ป้องกันสำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

อาเซียนยังให้การรับรองแผนปฏิบัติการความร่วมมือด้านโรคเอดส์และมีเว็บไซต์เพื่อติดตามสถานการณ์ความเคลื่อนไหวของโรคติดต่อด้วย

5. การแก้ปัญหาการก่อการร้ายสากล อาชญากรรมข้ามชาติ และการแก้ปัญหา ยาเสพติด

อาเซียนประณามการก่อการร้ายทุกรูปแบบและมีความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดทั้งในอาเซียนและประเทศอื่นๆ เพื่อต่อสู้กับปัญหาการก่อการร้ายข้ามชาติ และต่อต้านการระดมเงินทุนของกลุ่มเหล่านี้ ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 12 เมื่อเดือนมกราคม 2550 ผู้นำอาเซียนได้ลงนามในอนุสัญญาต่อต้านการก่อการร้าย ซึ่งวางมาตรการความร่วมมือระหว่างกันในการต่อต้านการก่อการร้ายและยังได้จัดทำสนธิสัญญาพหุภาคี ว่าด้วยความช่วยเหลือทางอาญาซึ่งกันและกัน เพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับความร่วมมือในการต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งกำหนดรายละเอียดของโครงการต่างๆ ที่ประเทศสมาชิกต้องดำเนินเพื่อป้องกันปัญหาเหล่านี้อีกด้วย

สำหรับความร่วมมือด้านยาเสพติด อาเซียนมีการจัดประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านยาเสพติด ตั้งแต่ปี 2527 ซึ่งถือเป็นกลไกหลักในการแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกัน มีการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมและส่งเสริมความตระหนักรู้ในเรื่องการบังคับใช้กฎหมาย การให้ความรู้เพื่อป้องกันปัญหายาเสพติด รวมถึงการรักษาและการฟื้นฟู ทั้งยังมีความร่วมมือกับสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติอีกด้วย

6. การจัดการกรณีภัยพิบัติทางธรรมชาติ

การจัดประชุมรัฐมนตรีอาเซียนสมัยพิเศษ เพื่อการให้ความช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ผู้ประสบภัยในพม่าอันเกิดจากการพายุไซโคลนนาร์กีสเป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของความร่วมมือในอาเซียนกรณีที่เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ ซึ่งนำไปสู่การส่งมอบความช่วยเหลือให้กับพม่าโดยมีอาเซียนเป็นแกนนำการจัดส่งทีมแพทย์จากอาเซียนไปช่วยผู้ประสบภัย และการจัดประชุมประเทศผู้บริจาคซึ่งอาเซียนมีบทบาทนำร่วมกับสหประชาชาติที่กรุงย่างกุ้งของพม่า ซึ่งสามารถระดมความช่วยเหลือให้กับพม่าเพื่อการฟื้นฟูประเทศต่อไป

ทั้งนี้อาเซียนยังมีกลไกเพื่อรับมือกับภัยพิบัติผ่านคณะกรรมการอาเซียนด้านการจัดการภัยพิบัติ ซึ่งจัดทำแผนปฏิบัติการฝึกอบรม การสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ตลอดจนสร้างความตระหนักรู้ในสาธารณชน

สมาชิกอาเซียนยังลงนามความตกลงว่าด้วยการจัดการภัยพิบัติและการตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉิน เมื่อเดือนกรกฎาคม 2548 เพื่อส่งเสริมความร่วมมือให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังได้จัดตั้งศูนย์ประสานงานอาเซียนเพื่อให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม (AHA Center) ขึ้นที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย เพื่อเป็นศูนย์ประสานงานระหว่างประเทศสมาชิกกับองค์กรระหว่างประเทศที่เป็นพันธมิตรของอาเซียนในกรณีที่เกิดภัยพิบัติ

7. การส่งเสริมและปกป้องสิทธิสตรี

แม้ว่าโดยทั่วไปสถานะของสตรีในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความเท่าเทียมกับบุรุษ แต่อาเซียนก็ไม่ต่างจากภูมิภาคอื่นๆ ที่มีสตรีจำนวนมากต้องตกเป็นเหยื่อของความรุนแรง การทำร้ายร่างกายและขบวนการค้าประเวณี

ในปี 2547 รัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนได้ลงนามแถลงการณ์อาเซียนว่าด้วยการจัดการใช้ความรุนแรงต่อสตรีในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN Declaration on the Elimination of Violence Against Women in the ASEAN Region) ซึ่งแสดงท่าทีที่ชัดเจนว่ารัฐบาลของประเทศสมาชิกต่อต้านการใช้ความรุนแรงต่อสตรี

8. การส่งเสริมให้เยาวชนในภูมิภาคมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น

อาเซียนเห็นว่าเยาวชนคืออนาคตของอาเซียน และเป็นกำลังสำคัญของการสร้างประชาคมอาเซียน จึงพยายามส่งเสริมให้เยาวชนมีความใกล้ชิดและรู้จักกันมากขึ้น ผ่านความร่วมมือในหลายสาขา มีการจัดค่ายเยาวชนอาเซียนและกิจกรรมสันถวนการอาเซียนอย่างต่อเนื่อง ขณะที่บางประเทศสมาชิกก็ให้ทุนการศึกษากับนักเรียนจากประเทศอาเซียนอื่นๆ เช่น สิงคโปร์จัดตั้งกองทุนเยาวชนอาเซียนเพื่อให้การสนับสนุนการทำกิจกรรมร่วมกันสำหรับเยาวชนอาเซียน

นอกจากนี้ ตั้งแต่ปี 2517 รัฐบาลญี่ปุ่นได้ให้การสนับสนุนโครงการเรือเยาวชนโดยเชิญเยาวชน กว่า 300 คน จากประเทศสมาชิกอาเซียนและญี่ปุ่นให้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าวเป็นประจำทุกปี เรือเยาวชนจะแวะเทียบที่ท่าเรือของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และญี่ปุ่นซึ่งมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมมิตรภาพในหมู่เยาวชนของเอเชีย

อ้างอิง

“มารู้จักอาเซียนกันเถอะ” เอกสารเผยแพร่ออนไลน์ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ

ใบงานที่

2. ประเทศสมาชิกอาเซียนในปัจจุบัน

ใบงาน รายวิชาเลือก อาเซียนศึกษา สาระการพัฒนาศักยภาพ ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนศึกษาใบความรู้ที่ 2 เรื่อง ประเทศสมาชิกอาเซียนในปัจจุบัน และศึกษาเพิ่มเติมใน
เว็บไซต์ แล้วให้เขียนชื่อประเทศที่เป็นสมาชิกอาเซียน ว่ามีกี่ประเทศ อะไรบ้าง และ
แต่ละประเทศเข้าเป็นสมาชิกเมื่อไหร่

ประเทศที่เป็นสมาชิกอาเซียน	วันที่เป็นสมาชิกอาเซียน

รายชื่อคณะกรรมการ ระดับชั้น .....

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....

ใบงานที่

3. ความหมายและความสำคัญของกฎบัตรอาเซียน

ใบงาน รายวิชาเลือก อาเซียนศึกษา สาระการพัฒนาสังคม ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม ศึกษาความหมายของคำว่า กฎบัตรอาเซียน และความสำคัญของกฎบัตรอาเซียนและสรุปมาพอเข้าใจ

ความหมายของคำว่า กฎบัตรอาเซียน

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ความสำคัญของกฎบัตรอาเซียน

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

รายชื่อคณะทำงาน ระดับชั้น .....

1.	2. ....
3.	4. ....
5.	6. ....
7.	8. ....

ใบงานที่

4. ความร่วมมือของอาเซียนในด้านต่างๆ

ใบงาน รายวิชาเลือก อาเซียนศึกษา สาระการพัฒนาสังคม ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนศึกษาใบความรู้ที่ 5 ถึง ใบความรู้ที่ 7 ทั้ง 3 ด้าน และเลือกศึกษากลุ่มละ 1 ด้าน แล้วสรุปว่าความร่วมมือในด้านนั้นๆ มีผลดีต่อประเทศไทย อย่างไรบ้าง แล้วมีผลกระทบต่อประชาชนในประเทศ อย่างไรบ้าง

1. ความร่วมมือในด้านการเมืองและความมั่นคงของอาเซียน
2. ความร่วมมือของอาเซียนในด้านเศรษฐกิจ
3. ความร่วมมือด้านสังคมและวัฒนธรรม

ความร่วมมือในด้าน .....

1. มีผลดีต่อประเทศไทย อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. มีผลกระทบต่อประชาชนในประเทศ อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

รายชื่อคณะทำงาน ระดับชั้น .....

1.	2. ....
3.	4. ....
5.	6. ....
7.	8. ....

ใบงานที่

5. สรุปผลการประชุมอาเซียนในรอบปีที่ผ่านมา

ใบงาน รายวิชาเลือก อาเซียนศึกษา สาระการพัฒนาสังคม ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

คำชี้แจง ให้แต่ละกลุ่มค้นคว้า เรื่องการประชุมอาเซียน ในรอบปีที่ผ่านมา ว่ามีประเทศไหนเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม / เมื่อไหร่ และมีสาระการประชุมเรื่องอะไรบ้าง

1. ประเทศที่เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม / เมื่อไหร่

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. สาระการประชุมเรื่องอะไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

รายชื่อคณะทำงาน ระดับชั้น .....

1.	2. ....
3.	4. ....
5.	6. ....
7.	8. ....

ใบงานที่

6. ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของอาเซียน

ใบงาน รายวิชาเลือก อาเซียนศึกษา สาระการพัฒนาศักยภาพ ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนศึกษาใบความรู้ ที่ 6 เรื่อง ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของอาเซียน และรวมกลุ่มกันเสนอความคิดเห็นว่าผู้เรียนจะมีแนวทางแก้ไขอย่างไร

1. ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของอาเซียน

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. ในความคิดเห็นของท่าน ท่านคิดว่าควรจะมีแนวทางการแก้ไขอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

รายชื่อคณะทำงาน ระดับชั้น .....

1.	2. ....
3.	4. ....
5.	6. ....
7.	8. ....

ใบงานที่

7. แนวทางการแก้ไขผลผลิตทางการเกษตร

ใบงาน รายวิชาเลือก อาเซียนศึกษา สาระการพัฒนาสังคม ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนรวมกลุ่มกันวิเคราะห์ หาแนวทางการพัฒนาและแก้ไขผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญในชุมชน เพื่อนำไปสู่เวทีการแข่งขันด้านการส่งออก

ผลผลิต	ปัญหา	การพัฒนาและแก้ไข

รายชื่อคณะกรรมการ ระดับชั้น .....

1.	2. ....
3.	4. ....
5.	6. ....
7.	8. ....

ใบงานที่

10. ทิศทางการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยต่อการเข้าสู่อาเซียน

ใบงาน รายวิชาเลือก อาเซียนศึกษา สาระการพัฒนาสังคม ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากสื่อต่าง ๆ และเว็บไซต์ ในเรื่อง ทิศทางการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยต่อการเข้าสู่อาเซียนในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ความร่วมมือทางการเมือง

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. ความร่วมมือเฉพาะด้าน เช่น แรงงาน เด็กและเยาวชน ยาเสพติด ฯลฯ

.....
.....
.....
.....
.....

ชื่อ..... ระดับชั้น.....

ใบงานที่

11. ประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับจากการเข้าร่วม กลุ่มอาเซียน ในด้านต่าง ๆ

ใบงาน รายวิชาเลือก อาเซียนศึกษา สาระการพัฒนาสังคม ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนเลือกหัวข้อประโยชน์ที่มีผลกระทบต่อตัวผู้เรียนหรือหัวข้อที่ผู้เรียนสนใจ จากการที่ประเทศไทยเข้าร่วมกลุ่มอาเซียน คนละ 1 หัวข้อ พร้อมทั้งอธิบายมาพอเข้าใจ

1. การแก้ปัญหาความยากจน
2. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
3. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
4. การแพร่ระบาดของโรค
5. การแก้ปัญหาการค้ายาเสพติด
6. การจัดการการเกิดภัยพิบัติ
7. การปกป้องสิทธิสตรี
8. การแก้ปัญหาการค้าการร้ายข้ามชาติ

ชื่อหัวข้อ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ..... ระดับชั้น .....